

Факултет педагошких наука
Универзитета у Крагујевцу, Јагодина

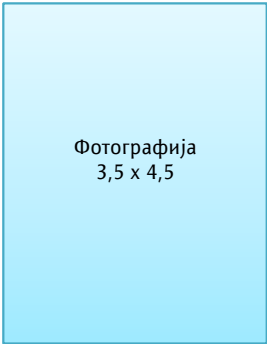
Водич за студенте
Професионална пракса

ВОДИЧ ЗА СТУДЕНТЕ

ПРОФЕСИОНАЛНА ПРАКСА

ВОДИЧ ДНЕВНИК ИНДЕКС

Име и презиме

Број индекса

Студијски програм

Издавач

Факултет педагошких наука Универзитета у Крагујевцу, Јагодина
Милана Мијалковића 14

За издавача

Проф. др Виолета Јовановић

Уредници

Владимир Станојевић
Иван Илић

Лектура и коректура

Асс. мср Нина Живковић
Мср Марија Ђорђевић

Технички уредници

Владан Димитријевић
Радомир Ивановић
Иван Илић

Штампа

Факултет педагошких наука Универзитета у Крагујевцу, Јагодина

Тираж

50

ISBN978-86-7604-209-8

Јагодина
2021

Садржај

ВОДИЧ ПРАКСЕ	6
Уводна реч.....	7
1. ПЛАН И ЦИЉЕВИ ПРОФЕСИОНАЛНЕ ПРАКСЕ.....	8
2. ПАРТНЕРИ У ОРГАНИЗАЦИЈИ ПРОФЕСИОНАЛНЕ ПРАКСЕ	9
2.1. Зашто је атрактивно бити партнерска установа?	11
2.2. Организација праксе у партнерским установама.....	11
2.3. Улога ментора у партнерским установама	12
2.4. Сарадња Факултета и партнерских установа	13
2.5. Развијање сарадње између Факултета и партнерских установа.....	13
3. ЗАДАЦИ И ОДГОВОРНОСТИ СТУДЕНАТА И МЕНТОРА	14
3.1. Упутства за студенте који обављају професионалну праксу у школи	14
3.2. Предлог конкретних задатака и активности за ангажовање студената на интегрисаној професионалној пракси.....	15
3.3. Упутства за менторе у школи	15
3.4. Упутства за студенте и менторе на континуираној професионалној пракси у школи	16
3.4.1. Обавезе студената предавача.....	16
3.4.2. Упутства за учитеља ментора	17
3.5. Упутства за студенте који обављају професионалну праксу у предшколској установи	17
3.6. Упутства за васпитаче менторе у предшколској установи	18
4. ПРОГРАМИ ПРОФЕСИОНАЛНЕ ПРАКСЕ.....	19
4.1. Програм професионалне праксе на студијском програму <i>Учиитељ</i>	23
4.2. Програм професионалне праксе на студијском програму <i>Васпитач у предшколским установама</i>	28
4.3. Програм професионалне праксе на студијском програму <i>Васпитач у домовима</i>	36
ДНЕВНИК И ИНДЕКС ПРАКСЕ	42
5. ЕЛЕМЕНТИ ДНЕВНИКА ПРАКСЕ.....	43
5.1. Бележење активности у којима се студент ангажује	43
5.2. Материјали са праксе.....	43
6. ЕЛЕМЕНТИ ИНДЕКСА ПРАКСЕ.....	44
6.1. Евалуација студентског рада на професионалној пракси.....	44
6.2. Оцена за урађене задатке на професионалној пракси из појединих студијских предмета.....	44
6.3. Оцена студентског ангажовања на пракси од стране ментора у установи.....	45
7. ПРВА СТУДИЈСКА ГОДИНА	46
7.1. Бележење активности у којима се студент ангажује на професионалној пракси.....	47
7.2. Евалуативни листови.....	49
7.2.1. Евалуативни лист за менторе	49
7.2.2. Евалуативни листови за студенте	50
7.3. Попис појединачних докумената које је студент прикупио у оквиру материјала за праксу.....	52

8. ДРУГА СТУДИЈСКА ГОДИНА.....	53
8.1. Бележење активности у којима се студент ангажује на професионалној пракси.....	54
8.2. Евалуативни листови.....	58
8.2.1. Евалуативни лист за менторе	58
8.2.2. Евалуативни листови за студенте.....	59
8.3. Попис појединачних докумената које је студент прикупио у оквиру материјала за праксу.....	61
9. ТРЕЋА СТУДИЈСКА ГОДИНА.....	62
9.1. Бележење активности у којима се студент ангажује на професионалној пракси 63	
9.2. Евалуативни листови.....	67
9.2.1. Евалуативни лист за менторе	67
9.2.2. Евалуативни листови за студенте.....	68
9.3. Попис појединачних докумената које је студент прикупио у оквиру материјала за праксу.....	70
10. ЧЕТВРТА СТУДИЈСКА ГОДИНА	71
10.1. Бележење активности у којима се студент ангажује на професионалној пракси.....	72
10.2. Евалуативни листови.....	76
10.2.1. Евалуативни лист за менторе	76
10.2.2. Евалуативни листови за студенте	77
10.3. Евиденција реализованих часова – Студијски програм <i>Учиџељ</i>	79
10.4. Евиденција реализованих активности – Студијски програм <i>Васџиџаџ у ђредџколским усџановама</i>	80
10.5. Евиденција реализованих активности – Студијски програм <i>Васџиџаџ у џомовима</i>	81
10.6. Попис појединачних докумената које је студент прикупио у оквиру материјала за праксу.....	82
11. ИСТРАЖИВАЧКА ПРАКСА НА МАСТЕР АКАДЕМСКИМ СТУДИЈАМА	83
11.1. Програм истраживачке праксе на мастер академским студијама	84
11.2. Програм истраживачке праксе (предметно подручје) на студијском програму мастер академских студија <i>Учиџељ</i>	85
11.3. Програм истраживачке праксе (предметно подручје) на студијском програму мастер академских студија <i>Васџиџаџ</i>	86
11.4. Програм истраживачке праксе (предметно подручје) на студијском програму мастер академских студија <i>Професор ђредмеџне насџаве</i>	87
БЕЛЕШКЕ.....	89

Водич ӯраксе

Водич који је пред вама намењен је студентима Факултета педагошких наука Универзитета у Крагујевцу, као и њиховим менторима, који их уводе у посао учитеља, наставника и васпитача у предшколским установама или домовима ученика.

Практичним увођењем и оспособљавањем за професију стручњака запослених у образовању почиње континуирани процес професионалног развоја и усавршавања.

Нарочита пажња у Водичу посвећена је развијању способности рефлексije и процедурама које помажу студентима у прихватању будућих комплексних и захтевних професионалних улога.

Приликом конципирања Водича имали смо у виду да су студенти, ментори, професори Факултета и сарадници задужени за реализацију праксе **активни учесници и партнери у професионалном развоју**.

Још једном истичемо да Водич није намењен само студентима, већ се надамо да представља публикацију коју ће читати и ментори како би могли да формирају очекивања од студената, да боље разумеју своју улогу у иницијалном образовању учитеља, наставника и васпитача и прихвате професионални развој као захтеван, целовит процес узајамног и искуственог учења.

Прво издање Водича је настало у оквиру ТЕМПУС пројекта *Curriculum Reform in Teacher Education (2007–2009)* и пројекта *Increased Responsebility in Human Rights and Ecology Teaching (2009–2010)*, који је подржала Влада и Амбасада Републике Финске. Водич је концепцијски унапређен у оквиру ТЕМПУС пројекта *Master programme for Subject Teachers in Serbia MASTS (2010–2014)*. Ово издање водича представља резултат вишегодишње евалуације професионалне праксе и усклађен је са новоакредитованим студијским програмима за акредитациони период 2021–2028.

1. План и циљеви професионалне праксе

Професионална пракса је обавезна за све студенте на основним и мастер академским студијама. Практичне активности на основним студијама реализују се кроз четири предмета (Интегрисана пракса 1, Интегрисана пракса 2, Интегрисана пракса 3 и Континуирана пракса на завршним годинама). Практичне активности на мастер академским студијама реализују се кроз предмет Истраживачка пракса. Практичне активности представљају природни наставак часова предавања, вежби и часова практичног рада на Факултету, пружајући студентима могућност за интеграцију теоријских и практичних знања.

Циљ професионалне праксе студената је да студенте – будуће учитеље, наставнике и васпитаче – припреми за будуће разноврсне улоге у оквиру професије којом ће се бавити, те да их припреми за самосталан и професионалан практични рад.

Циљеви професионалне праксе

Професионална пракса студената на Факултету педагошких наука Универзитета у Крагујевцу организује се како би студенти:

- адаптирали се на радно окружење,
- стекли неопходне компетенције и практична (радна) искуства,
- боље повезали теоријска знања са практичним искуством,
- били оспособљени да у сваком непосредном васпитно-образовном раду препознају различите концепције образовања и њихове импликације на васпитно-образовне циљеве,
- критички промишљали сопствено професионално искуство и сопствену делатност, односно формирали сопствени педагошки стил као модел на коме је одређена васпитно-образовна концепција заснована,
- били свесни колико њихова будућа професионална каријера зависи од применљивости знања које имају, односно да би радили у уверењу да својим способностима и знањем поуздано кроје своју будућност.

2. Партнери у организацији професионалне праксе

Професионалну праксу организује Факултет у сарадњи са основним школама, предшколским установама и домовима ученика у Јагодини. По потреби и у зависности од интересовања, Факултет може одређене облике праксе и учења уз рад организовати са различитим установама које остварују неформалне и информалне концепте образовања.

Партнерске установе су сарадници и партнери у процесу реализације професионалне праксе студената.

Општи интерес Факултета за концепт професионалне праксе и тесну сарадњу са партнерским установама састоји се у томе што Факултет на тај начин добија на квалитету наставе.

Систем организације професионалне праксе

Студијски програм *Васпитуац* у предшколским установама

Предшколска установа „Пионир”, Вука Караџића 4

Студијски програм *Васпитуац* у домовима

Пракса се одвија према инструкцијама и под надзором:

- професора, асистената, координатора за организовање праксе – који студентима задају задатке по утврђеним програмима професионалне праксе и врше рефлексивна разматрања на часовима вежби на Факултету и
- лица из партнерских установа која су одређена за менторе (учитељи, наставници, васпитачи или стручни сарадници) – који студентима задају задатке у оквиру својих дефинисаних надлежности и у складу са текућим активностима.

2.1. Зашто је атрактивно бити партнерска установа?

Једна од начелних предности које партнерске установе имају у вези је са менторским радом запослених. Менторство је важна фаза професионалног развоја у току које се стичу нова знања кроз настојање да се пружи подршка младима. Ментор који учествује у реализацији праксе студената у могућности је да добије информације о најновијим сазнањима из своје професионалне области. Друга предност јесте могућност да своје одељење или групу деце доживи и као посматрач. На овај начин се иновативним просветним радионицима нуди и отвара интересантно поље заједничке сарадње.

Менторима се додатно пружају практичне могућности да студенте ангажују у активностима као што су:

- сарадња у индивидуализованом васпитно-образовном раду (праћење и подршка детету) и у диференцираном раду (рад диференциран по групама),
- подела васпитно-образовних активности са ментором,
- подела часова допунске наставе са учитељем или додатног рада са васпитачем,
- учествовање у дежурству у установи,
- организовање приредби и представа,
- праћење деце у активностима које подразумевају излазак из установе (посете музеју, позоришту и сл.),
- дечји излети и екскурзије,
- учествовање у раду различитих школских, предшколских и домских тимова који се баве питањима од важности за неки сегмент шире васпитно-образовне праксе или установе у целини – сарадња у тиму за самовредновање, послови прикупљања и обраде података, помагање тиму за превенцију насиља у установи, за развојно планирање, активности на реализацији пројеката установе и слично (види: 3.2. *Предлој конкретних задатака и активности за ангажовање студената на професионалној пракси*).

2.2. Организација праксе у партнерским установама

- Свака партнерска установа одређује **контакт особу** за непосредну сарадњу и комуникацију са Факултетом. Улогу контакт особе може преузети руководство установе, стручна служба установе или један или више ментора код којих се одвија пракса.
- Ефикасна сарадња између установа и Факултета захтева континуиране и детаљне договоре између за праксу задужених особа у партнерским установама и Факултета.
- Према програму праксе студенти током студија обављају праксу по распоредима одређеним од стране лица задужених за организацију праксе.
- Не морају сви студенти да буду истовремено присутни на свим часовима и активностима. Могу се одрађивати различити задаци. На пример, један може преузети активности на самом часу / самој активности, док други може хоспитовати код стручног сарадника (педагога, психолога) или секретара установе.
- Студенти добијају задатке од одговорних професора Факултета из студијских предмета предвиђених планом професионалне праксе (*табеле 1, 2 и 3*).
- Координатори праксе, асистенти и професори посећују студенте на пракси. Њихов задатак је да прате студенте и пружају им подршку у учењу на пракси.
- Разговорима са студентима, уколико су у могућности, присуствују и учитељи, васпитачи, односно стручни сарадници установа у којима се реализује професионална пракса.
- У оквиру студентског радног времена студенти реализују и задатке добијене од стране ментора (прегледање домаћих задатака, пружање помоћи деци у учењу, помагање учитељу на часовима допунске наставе, сарадња у индивидуализованој настави, сарадња у припреми васпитних активности и сл.). Пожељно је да студенти учествују (у зависности од ситуације у одређеној установи) и у реализацији приредби, дејих екскурзија и излета, у дежурству на одмору, као и у осталим ваннаставним активностима.

На ове начине се обезбеђује да студенти стекну свеобухватни увид у функционисање једне установе (школе, предшколске установе или дома) као система, као и да изграде свест о активности у њој и комплексности будуће професионалне улоге.

2.3. Улога ментора у партнерским установама

- Учитељи/васпитачи у партнерским установама су важни сарадници Факултета у реализацији професионалне праксе студената.
- Студенти су на почетку свог професионалног образовања и потребно им је вођење са максималном подршком и праћењем од стране ментора при преузимању задатака у наставној и васпитачкој пракси.
- **Први дан на пракси.** Са студентима почетницима на професионалној пракси, ментор – учитељ/васпитач – на почетку првог дана праксе обавља посебан разговор који има за циљ организовано успостављање узајамне комуникације, међусобно упознавање, договарање о заједничком раду, правилима, ритуалима,

особеностима које важе за одељење/групу у које би требало да се укључе студенти.

- Ментори – учитељи/васпитачи – планирају учешће студента према саставу одељења/групе и с обзиром на индивидуалну ситуацију деце, као и према компетенцијама студента.

2.4. Сарадња Факултета и партнерских установа

- Контакт између Факултета и партнерске установе организује се првенствено преко контакт особе. На овај начин информације се могу брзо проследити или разменити.
- Пре сваке фазе праксе одржава се састанак контакт особа из партнерских установа са координатором професионалне праксе.
- После сваке фазе праксе одржава се (по потреби) евалуативни састанак, где се размењују искуства, дискутује се да ли су остварени циљеви.

2.5. Развијање сарадње између Факултета и партнерских установа

- Партнерске установе треба да се прикажу студентима као системи са свим својим деловима и члановима колектива.
- Увид који студенти остварују у систем – организацију једне установе – мора се активно остваривати и проширивати. То значи да, осим часова и активности које ће студенти опсервирати (у I, II и III години студија) и реализовати (у завршној години студија), други задаци које ће студенти испуњавати треба да буду што разноврснији и да се односе на све аспекте живота једне установе: упознавање са годишњим програмима рада установе, развојним плановима установе, учествовање у раду јачког парламента, организовању прослава и приредби и сл.
- Студенти ступају у контакт са свим запосленима и дефинишу своје задатке и улогу у овом кругу.
- Установа може да одабере и нагласи које од додатних активности жели да студент преузме.
- Размена информација Факултета са менторима треба да се интензивира на тај начин што ће учитељи/васпитачи, односно ментори, имати веће учешће у осмишљавању и извођењу задатака који се задају студентима на пракси.

3. Задаци и одговорности студената и ментора

3.1. Упутства за студенте који обављају професионалну праксу у школи

1. Студент је обавезан да похађа професионалну праксу у трајању школских часова у току радног дана у установи.
2. Професионална пракса и рад у установи повезани су са одговорношћу према деци и учитељима. У случају болести, студент мора благовремено да најави изостанак ментору и координатору професионалне праксе на Факултету. О надокнађивању дана праксе, у случају дуже болести, одлучују координатори праксе.
3. Студент мора да се придржава правила понашања и кућног реда установе која важе за све запослене у школској установи.
4. Студент треба да долази на време, 15 минута пре почетка наставе.
5. Студент који касни не сме да прекида наставу, већ мора да сачека и присуствује наредном часу.
6. Обавезно је адекватно одевање студената (нису дозвољене кратке мајице, мајице без рукава, кратке панталоне или бермуде, папуче, непримерене апликације на одећи и слично). Непримерено одевен студент биће враћен са праксе од стране ментора.
7. Пушење није дозвољено у посебно одређеним просторијама у згради установе и дворишног простора установе.
8. За време боравка у установи забрањено је коришћење мобилног телефона.
9. Студент мора да негује пажљив однос са децом и ментором који подразумева уважавање и поштовање њихове личности.
10. Студент треба да се труди да у што краћем року упозна одељење где је на пракси и упамти имена деце.
11. Студент је дужан да носи одговарајућу легитимацију (идентификациону картицу) за време боравака у школи.
12. Студент има обавезу дискреције, што значи да ни у ком случају не може да разговара са трећом особом ван установе о личној ситуацији поједине деце или о догађајима у одељењу.
13. Студент треба да се консултује и тражи неопходне информације од ментора у чијем одељењу обавља праксу.
14. Студент треба у складу са добијеним задацима да реализује одређене активности.
15. Студент треба да буде укључен у рад са децом, а његова улога треба да буде активна и у складу са његовим компетенцијама и предзнањима, тј. годином студија.
16. Студент треба да прати рад ментора и његову педагошку документацију, као и да омогући ментору да има увид у његов *Дневник праксе*.

3.2. Предлог конкретних задатака и активности за ангажовање студента на интегрисаној професионалној пракси¹

1. Помоћ ученицима у процесу учења:
 - помоћ ученику да обави задатак (пронађе одговарајућу страницу, текст, задатак...),
 - помоћ ученицима у групном раду на задатку,
 - додатна помоћ или охрабрење ученику или групи да заврше задатак,
 - помоћ или охрабрење ученицима при обављању разних наставних активности,
 - рад са децом која имају тешкоће у учењу или посебне потребе (у комуникацији, друштвеним вештинама, савладавању наставног програма...).
2. Помоћ учитељу у настави и рутинским административним пословима – помоћ везана за:
 - израду наставних средстава,
 - прегледање домаћих задатака или тестова,
 - умножавање и припрему наставног материјала,
 - доношење и касније распремање прибора за ликовну културу или опреме за физичко васпитање.
3. Посматра – када учитељ прича или деца читају.
4. Консултује се са учитељем – док ученици самостално обављају задатке.
5. Бави се ваннаставним секцијама.
6. Помаже у одржавању дисциплине:
 - умирује немирне ученике
 - помаже у решавању конфликта
 - помаже у кориговању понашања ученика.
7. Помаже деци у свакодневним активностима изван учионице – одлазак на одмор или одлазак кући, сналажење у трпезарији...
8. Дежура у школском дворишту за време одмора, у трпезарији, или на аутобуској станици за ученике који користе аутобус за долазак у школу.

3.3. Упутства за менторе у школи

1. Учитељ треба студента да информише о кодексу понашања и етици учитељског посла.
2. Учитељ треба да упуту студента у правила понашања у одељењу, према деци и према родитељима.
3. Учитељ треба да подстиче студента да се активно укључи у активности са децом за које поседује потребне компетенције.
4. Учитељ не сме да оставља студента самог у одељењу на дуже време – један или више школских часова. Учитељ остаје одговоран за одељење.
5. Ментор треба да планира са студентом и додељује му конкретне задатке за рад.

¹ Према:

– Takala, M. (2007): The work of classroom assistants in special and mainstream education in Finland. *British Journal of Special Education*, Volume 34, Number 1.

– Wilson, V, et. al. (2002): *Classroom Assistants: Key Issued from National Evaluation*. Scottish Council for Research in Education.

6. Учитељ не сме студента да понижава и третира га на неодговарајући начин, већ да сачува његово достојанство и помогне му да стекне одређено искуство.
7. Учитељ је у обавези да води евиденцију о доласку студената на праксу и боравку у одељењу у трајању школских часова у току једног радног дана.
8. Учитељ код кога је студент на пракси испуњава *Евалуаџивни листи* за ментора.

3.4. Упутства за студенте и менторе на континуираној професионалној пракси у школи

1. Сви студенти су дужни да похађају часове практичних вежби из методика. Њихове обавезе обухватају присуство часовима, вођење дневника праксе и рад на практичним задацима. Уколико су све обавезе испуњене, студент стиче право на потпис за оверу семестра.
2. Студенти не могу мењати групе које је прописала студентска служба, осим у специјалним случајевима.
3. Минимални услови које студенти треба да испуне приликом присуства часовима у вежбаоницама:
 - да долазе на вежбе најмање 10 минута пре почетка часова,
 - да студенти који касне не прекидају наставу, већ чекају и присуствују наредном часу,
 - да студенти воде дневник праксе само за часове којима су присуствовали,
 - да студенти не узимају столице ученика у одељењу, јер су за њих предвиђене посебне клупе,
 - да студенти не ометају студента предавача на било који начин.
4. Студенти који из било ког разлога нису у могућности да присуствују појединим часовима вежби, дужни су да се благовремено јаве предметном асистенту – супервизору, и приложе одговарајућу документацију о томе.

3.4.1. Обавезе студената предавача

1. Часови практичних предавања заказују се и одржавају у основним школама према утврђеном распореду.
2. Студент заказује час код учитеља у термину који је добио од предметног асистента – супервизора.
3. Студент је дужан да од учитеља узме назив наставне јединице, тип часа, да сазна шта је рађено на претходним часовима (предзнање деце), као и шта се ради на наредном часу. Потребно је да сазна и који се уџбеник користи у том одељењу (издавач).
4. Саме консултације се не обављају са учитељем, већ са предметним асистентом – супервизором, у договорено време.
5. На консултације студент долази са нацртом припреме (садржи све што и припрема). Студентима који не дођу на консултације час се отказује.
6. Минимални услови које студент предавач треба да испуни приликом доласка на консултације за час:
 - да је потпуно упознат са наставним садржајима предмета из којег реализује час,
 - да има образложење са методичким приступом реализације садржаја своје наставне јединице,
 - да је проучио основну литературу неопходну за успешну реализацију конкретног часа,

- начини достављања припреме за час регулишу се у договору са предметним асистентом – супервизором (лично, електронском поштом и сл.).
- 7. Студент предавач долази у школу најмање 15 минута пре почетка свог часа.
- 8. Сва предвиђена наставна и техничка средства морају бити унапред припремљена и технички исправна.
- 9. Коначна верзија припрема пише се у електронској форми, ћирилицом, фонт Times New Roman, величина фонта 12. Студент на час доноси четири примерка припреме (једну за себе, једну за предметног асистента/професора, једну за студенте који посматрају час и једну за учитеља).

3.4.2. Упутства за учитеља ментора

Учитељ ментор даје студентима предавачима основне податке о часу, као што су:

- назив наставне јединице, кратко упутство о садржају те наставне јединице и тип часа,
- увид у оперативни план,
- информације о претходним и наредној наставној јединици, тј. информације о томе како су обрађени садржаји који су повезани са датом наставном јединицом,
- информације о предзнању и способностима ученика,
- назив издавача уџбеника који користе,
- уколико је било где дошло до одступања од уџбеника (било да се ради о редоследу наставних јединица или о начину обраде појединих садржаја), о томе обавештава студента предавача.

Подразумева се:

- да учитељ ментор издвоји време и студенту пружи све претходно поменуте информације,
- да учитељ ментор благовремено обавести предметног асистента – супервизора о непредвиђеним околностима у вези са термином или садржајем часа (скраћивање часова, отказивање наставе, кашњење са претходним наставним јединицама),
- да учитељ ментор присуствује часу који држи студент предавач,
- да учитељ ментор не прекида час студента предавача, већ да се, уколико има неку примедбу, обраћа предметном асистенту,
- да ће учитељ ментор објаснити деци у свом одељењу каква је улога студента предавача, и да ће код деце развијати поштовање према студентима.

3.5. Упутства за студенте који обављају професионалну праксу у предшколској установи

1. Студент је обавезан да похађа професионалну праксу у периоду који је одређен и у дневном трајању од пет сати.
2. У случају болести, студент мора благовремено да најави изостанак ментору и координатору професионалне праксе на Факултету. О надокнађивању дана праксе, у случају дуже болести, одлучују координатори праксе.
3. При доласку у вртић, студент је у обавези да са собом понесе санитарну књижицу која ће бити у вртићу за време док студент обавља праксу.

4. Студент може да борави у групи искључиво у радном мантилу и адекватној обући (папуче).
5. Студент мора да се придржава кућног реда вртића и правила понашања која важе за све запослене у предшколској установи, као што су:
 - адекватно одевање,
 - коришћење паузе искључиво у посебним просторијама установе,
 - за време боравка у групи забрањено је коришћење мобилног телефона,
 - долазак у одређено време без кашњења.
6. Студент треба да се консултује и тражи неопходне информације од васпитача у чијој групи обавља праксу.
7. Студент мора да негује пажљив однос са децом и васпитачем који подразумева уважавање и поштовање њихове личности.
8. Студент треба да се труди да у што краћем року упозна групу деце где је на пракси и упамти њихова имена.
9. Студенти имају обавезу дискреције, што значи да ни у ком случају не могу да са трећом особом, ван вртића, говоре о личној ситуацији поједине деце или о догађајима у групи (развојним проблемима, непримереном понашању и слично).
10. Студент треба да буде укључен у рад са децом и да његова улога буде активна.
11. Студент треба, у складу са добијеним задацима, да реализује одређене активности.
12. Студент треба да прати рад ментора и његову педагошку документацију, као и да омогући васпитачу ментору да има увид у његов *Дневник праксе*.

3.6. Упутства за васпитаче менторе у предшколској установи

1. Васпитач треба да студента информише о кодексу понашања и етици васпитачког посла.
2. Васпитач треба да пружи студенту неопходне информације везане за васпитно-образовни рад и све што је студенту дато као задатак.
3. Васпитач треба да информише студента о понашању у групи, према деци, родитељима и другима.
4. Васпитач треба да подстиче студента да се активно укључи у рад са децом, да прати његово ангажовање и однос према деци и запосленима.
5. Васпитач не сме да оставља студента самог у групи.
6. Васпитач је у обавези да води евиденцију о доласку студената на праксу и боравку у групи у трајању од пет сати дневно.
7. Васпитач треба да сачува достојанство студента и помогне му да стекне одређено искуство.
8. Васпитач код кога је студент на пракси испуњава *Евалуативни листић за ментора*.

4. Програми професионалне праксе

Програм професионалне праксе представља теоријско-практични модел развијања професионалне компетентности студената који се остварује кроз све године студијских програма на основним и мастер академским студијама. Професионална пракса представља модел професионалног развоја и развоја професионалног идентитета у складу са принципима рефлексивне и истраживачке праксе.

Професионална пракса на основним академским студијама представља интегрални део педагошких и психолошких наставно-научних дисциплина. Студијским планом и програмом су прописани циљеви, задаци, садржаји, организациони облици, динамика реализовања и радни сати које студент мора провести радећи на практичним задацима, односно професионалној пракси.

Доминантне методе остваривања професионалне праксе јесу:

- интерактивне методе – вежбе, семинари, консултације, менторски рад, дискусије, презентације, реконструкција постојећих знања, ставова и вредности по моделу рефлексивне праксе, примена теорије у практичној делатности, односно развијање практичних теорија;
- менторски рад и методе практичних радова засноване на практичним активностима у циљу планирања, организације, реализације, вредновања и унапређивања васпитно-образовне делатности, формирања мотива за будући позив, развој професионалне компетентности и оспособљавања за сарадњу и тимски рад.

У табелама 1, 2 и 3 представљени су преглед распореда недељних блокова интегрисане праксе и континуирана пракса – по семестрима студија, студијским предметима, са бројем радних сати студената и бројем ЕСПБ.

Табела 1. Преглед професионалне праксе, студијски програм
Учишћел

Семестар	Распоред блокова праксе	Наставни (студијски) предмети	Радни сати	ЕСПБ	Облик
I	-	-	-	-	ИНТЕГРИСАНА ПРАКСА
II	I блок II блок	Развојна психологија Педагошка психологија Увод у педагогију Курикулум и настава	80	3	
III	I блок II блок	Теорија и методика наставе	160	6	
IV	III блок IV блок	Методика наставе музичке културе Методика наставе ликовне културе Методика наставе физичког васпитања			
V	I блок II блок	Школска и породична педагогија Методика наставе српског језика и књижевности Методика наставе математике Методика наставе природе и друштва	160	6	
VI	III блок IV блок	Методика наставе српског језика и књижевности Методика наставе математике Методика наставе природе и друштва Методика информатичког образовања			
VII	Четири недеље	Услов – реализоване предиспитне обавезе из студијских предмета: Методички практикум музичке културе, Методички практикум ликовне културе, Методички практикум физичког васпитања, Методички практикум српског језика и књижевности, Методички практикум математике, Методички практикум природе и друштва, Пројектни приступ у васпитно-образовном раду	160	6	КОНТИНУИРАНА ПРАКСА
VIII					

Табела 2. Преглед професионалне праксе, студијски програм
Васпштач у предшколским установама

Семестар	Распоред блокова праксе	Наставни (студијски) предмети	Радни сати	ЕСПБ	Облик
I	-	-	-	-	ИНТЕГРИСАНА ПРАКСА
II	I блок II блок	Развојна психологија Увод у педагогију	80	3	
III	I блок II блок	Предшколска педагогија Развој и учење деце раних узраста	160	6	
IV	III блок IV блок	Предшколска педагогија Методика васпитно-образовног рада 1 Методика информатичког образовања			
V	I блок II блок	Методика васпитно-образовног рада 2 Инклузија у образовању Методика ликовног васпитања Методика физичког васпитања Методологија педагошких истраживања Методика развоја говора Методика упознавања околине Методика развоја почетних математичких појмова	160	6	
VI	III блок IV блок	Методика музичког васпитања Методологија педагошких истраживања Методика развоја говора Методика упознавања околине Методика развоја почетних математичких појмова			
VII	Четири недеље	Услов – реализоване предиспитне обавезе из студијских предмета: Методички практикум развоја говора, Методички практикум упознавања околине, Методички практикум развоја почетних математичких појмова, Методички практикум музичког васпитања, Методички практикум ликовног васпитања, Методички практикум физичког васпитања	160	6	КОНТИНУИРАНА ПРАКСА
VIII					

Табела 3. Распоред професионалне праксе, студијски програм
Васпишач у домовима

Семестар	Распоред блокова праксе	Наставни (студијски) предмети	Радни сати	ЕСПБ	Облик
I	-	-	-	-	ИНТЕГРИСАНА ПРАКСА
II	I блок II блок	Увод у педагогију	80	4	
III	I блок II блок	Развојна психологија Домска педагогија Теорија и методика наставе Инклузија у образовању	160	6	
IV	III блок IV блок	Домска педагогија Психолошке основе васпитног рада у домовима Породична педагогија			
V	I блок II блок	Методологија педагошких истраживања Методика рада домског васпитача	160	6	
VI	III блок IV блок	Методологија педагошких истраживања Методика рада домског васпитача Моделовање васпитног рада у домовима			
VII	Четири недеље	Услов – реализоване предиспитне обавезе из студијских предмета: Домска педагогија, Теорија и методика наставе, Превенција поремећаја у понашању, Методика рада домског васпитача, Моделовање васпитног рада у домовима, Методика рада васпитача у специјализованим установама, Методички практикум рада домског васпитача, Пројектни приступ у васпитно-образовном раду	160	6	КОНТИНУИРАНА ПРАКСА
VIII					

4.1. Програм професионалне праксе на студијском програму

Учишћ

Интегрисана пракса 1

Циљ

Препознавање суштинских карактеристика процеса васпитања у непосредној васпитно-образовној делатности школе, упознавање са процесом планирања и реализације наставних и ваннаставних активности школе, разумевање значаја педагошке документације школе.

Упознавање студената са практичним примерима активног учења, механизмима конструкције и ко-конструкције знања, мотивацијом за школско учење (социокогнитивистички приступи), социоемоционалним компетенцијама наставника.

Разумевање развојних карактеристика дечјег психичког функционисања у интелектуалној, емоционалној и социјалној сфери, упознавање са механизмима развоја. Оспособљавање за коришћење основних техника за прикупљање и анализу података.

Оспособљавање за критичко промишљање и планирање наставе у складу са поставкама курикулума заснованог на исходима.

Исход

Студент уме да:

- наведе и објасни примере целисходности, систематичности, планирања и организације васпитања у непосредној васпитно-образовној пракси школе;
- опише процес планирања и реализације наставних и ваннаставних активности у школи;
- наведе врсте и објасни сврху педагошке документације школе;
- разуме природу активности ученика у настави и познаје основне облике активне наставе;
- познаје и може да примени основне технике појмовне презентације наставних садржаја;
- у понашању ученика, препозна различите нефункционалне стратегије у суочавању са неуспехом;
- разуме улогу стресног школског контекста у настанку анксиозних и психосоматских поремећаја на дечјем и адолесцентском узрасту;
- објасни основне когнитивно-емоционалне и социјалне вештине комуникације са ученицима за редефинисање и изградњу позитивног мотивационог стила;
- наведе основне развојне карактеристике деце на узрастима од 3. до 12. године (интелектуалне, емоционалне, социјалне) и препозна показатеље овог развоја у дечјем понашању;
- користи основне технике прикупљања и анализе података (скеле процене, социометријска техника) о развојним карактеристикама деце на узрасту од 3 до 12 година;
- процени квалитет исхода часова које су формулисали учитељи и степен остварености предвиђених исхода на посматраним часовима;

- испита ставове учитеља/учитељице о аутономији наставника путем полуструктурираног интервјуа;
- процени адекватност избора и квалитет реализације активности ученика и наставника на посматраним часовима.

Садржај

Суштинске карактеристике васпитања. Планирање васпитно-образовног рада. Педагошка документација.

Импликације Пијажеове и теорије Виготског у наставној пракси. Развој научних појмова у настави. Социо-емоционални аспекти мотивације за школско учење (социо-конструктивистичке теорије).

Развојне теорије: Афективна везаност, Теорије учења, Пијажеова теорија интелектуалног развоја, Социокултурна теорија Виготског, Ериксонска психосоцијална теорија, Фројдова психоаналитичка теорија.

Формулисање и остваривање исхода наставних часова. Аутономност наставника. Квалитет реализације активности ученика и наставника.

Литература

- Антонијевић, Р. (2013). *Општа педагогија*. Београд: Институт за педагогију и андрагогију.
- Бауцал, А. (ур.) (2012). *Стандарди за рани развој и учење деце раних узраста у Србији*. Београд: Институт за психологију Филозофског факултета и UNICEF.
- Визек Видовић, В. и сар. (2003). *Психологија образовања*. Загреб: ИЕП-Верн.
- Вилотијевић, М. (2000). *Дидактика 3*. Београд: Учитељски факултет (313–324).
- Деспотовић, М. (2010). *Развој курикулума у стручном образовању*. Београд: Филозофски факултет (192–222).
- Јерковић, И., Зотовић, М. (2005). *Увод у развојну психологију*. Београд: Центар за примењену психологију ДПС (9–72).
- Правилник о плану наставе и учења за први циклус основног образовања и васпитања и програму наставе и учења за први разред основног образовања и васпитања (2018). *Сл. гласник РС – Просветни гласник*, бр. 15/18.
- Хавелка, Н. (2000). *Ученик и наставник у образовном процесу*. Београд: Завод за уџбенике и наставна средства (87–162).

Интегрисана пракса 2

Циљ

Оспособљавање студената за критичко промишљање и практичну примену наставних стратегија, модела, метода и медија.

Припрема за планирање и реализацију наставе музичке културе кроз критичко сагледавање и анализу наставних активности, са аспекта планирања и избора садржаја и методичког приступа.

Оспособљавање за евалуацију наставе ликовне културе од првог до четвртог разреда основне школе.

Припрема за планирање и реализацију теоријских и практичних садржаја методике наставе физичког васпитања.

Исход

Студент уме да:

- критички анализира часове и процени квантитет и квалитет примене наставних стратегија, модела, метода и облика;
- предложи мере побољшања постојеће наставне праксе;
- теоријски образложи методичке аспекте наставних часова музичке културе;
- објасни специфичности наставе музичке културе са аспекта музичких активности ученика у непосредном васпитно-образовном процесу;
- процени усклађеност ликовне теме са наставном јединицом, усклађеност наставних метода са ликовном темом и ликовним елементом доминантним у наставној јединици, приступ учитеља коректури ученичког ликовног рада, квалитет визуелних дидактичких средстава, усклађеност ликовних техника са узрастом ученика;
- самостално изради оперативни план, направи правилан избор наставних метода, облика и методичко-организационих форми рада у настави физичког васпитања.

Садржај

Осервација часова путем различитих протокола посматрања. Критичко анализирање посматраних часова са становишта наставних стратегија, модела, метода, облика и медија.

Програмски садржаји предмета Музичка култура у разредној настави. Методички поступци у области извођења музике, слушања музике и дечјег стваралаштва.

Ликовна уметност у настави ликовне културе, визуелна дидактичка средства у настави ликовне културе, ликовна подручја рада (технике и материјали), коректура ученичког ликовног рада.

План и програм наставе физичког васпитања, наставне методе, облици и методичко-организационе форме рада у настави физичког васпитања.

Литература

- Dumont, H. et al. (eds.) (2010). *The Nature of Learning: using research to inspire practice*, OECD-CERI (135–155, 161–175, 199–216).
- Братић, Т., Филиповић, Љ. (2001). *Музичка култура у разредној настави*. Јагодина: Учитељски факултет.
- Дивљан, С. (2006). *Методика наставе ликовне културе*. Јагодина: Учитељски факултет (58–60, 62–70, 81–85).
- Марковић, Ж. (2017). *Теорија и методика наставе физичког васпитања – уџбеник*. Јагодина: Факултет педагошких наука Универзитета у Крагујевцу.

Интегрисана пракса 3

Циљ

Упознавање студената са структуралним компонентама школе, школском педагошком документацијом, школским плановима и програмима, као и процесом самовредновања школе.

Указивање на методичке компоненте, интеракције између учитеља и ученика у различитим етапама наставног часа и целисходност реализованих активности у настави српског језика и књижевности.

Методичка трансформација математичких садржаја у настави математике.

Упознавање са специфичностима планирања наставног процеса из предмета Природа и друштво / Свет око нас.

Развој информатичких компетенција у функцији примене информационо-комуникационих технологија (ИКТ) и различитих дигиталних наставних средстава у настави информатичких, али и осталих наставних предмета.

Исход

Студент уме да:

- укаже на различите улоге актера у процесу образовања и васпитања у школи;
- наведе и објасни значај школске педагошке документације;
- објасни процесе развојног планирања, израде планова, програма и протокола који се реализују у школи;
- учествује у тимским активностима усмереним на организацију наставних и ваннаставних активности;
- разликује продуктивне од репродуктивних модела наставе језика и књижевности;
- процењује активности ученика и учитеља и у односу на исходе наставног часа српског језика и књижевности;
- процењује конкретни наставни час са становишта различитих теоријских модела наставе језика и књижевности;
- методички трансформише математичке садржаје који се обрађују у настави математике од I до IV разреда основне школе;
- укаже на предности и недостатке глобалног (годишњег) плана и оперативног (месечног) плана рада из предмета Природа и друштво / Свет око нас;
- изради оперативни план из предмета Природа и друштво / Свет око нас, за разред у коме реализује професионалну праксу;
- програмира мултимедијалне/хипермедијалне материјале и примени одговарајућу ИКТ за реализацију одређене наставне јединице;
- процени адекватност, оправданост и ефикасност примењене ИКТ у односу на различите типове наставних часова – усвајање новог градива, понављање, вежбање или проверавање.

Садржај

Кадровски ресурси школе, педагошка документација, планирање и програмирање у школи, процес самовредновања школе, наставне и ваннаставне активности у школи, сарадња наставника, стручних сарадника и управе школе.

Методички аспекти наставе српског језика и књижевности.

Методички приступ изучавању садржаја у настави математике.

Планирање наставе природе и друштва на глобалном и оперативном нивоу.

Примена ИКТ у реализацији часова. Дигитална писменост ученика. Квантитет и квалитет примене различитих ИКТ у оквиру наставних стратегија, модела, метода и облика рада.

Литература

- Благданић, С., Банђур, В. (2018). *Методика наставе природе и друштва*. Београд: Учитељски факултет у Београду и БИГЗ (333–338).
- Бранковић, Д., Мандић, Д. (2003). *Методика информатичког образовања са основима информатике*. Бања Лука: Филозофски факултет.
- Дејић, М., Егерић, М., Михајловић, А. (2014). *Методика математике у разредној настави*. Јагодина: Факултет педагошких наука Универзитета у Крагујевцу.
- Милатовић, В. (2011). *Методика наставе српског језика и књижевности у разредној настави*. Београд: Учитељски факултет.
- Теодоровић, Ј., Милин, В., Бодрожа, Б., Ђерић, И., Вујачић, М., Јакшић, И. Станковић, Д. (2017). *Извештај о истраживању и приручник за реализовање квалитетне наставе*. Београд: Институт за педагошка истраживања. (делови).

Завршна (континуирана) пракса

Циљ

Припрема студената за будуће разноврсне улоге, самосталан и професионалан практични рад у оквиру учитељске професије.

Адаптација на радно окружење, развој професионалних компетенција у областима планирања, организације, реализације, вредновања и унапређивања наставне делатности.

СТИцање радног искуства и формирање сопственог педагошког стила студената по моделу рефлексивне праксе.

Исход

Студент познаје различите улоге учитеља – учитеља као извора знања, предавача, посредника између програмских садржаја и ученика, сарадника, одељењског старешине, непосредног организатора и реализатора васпитно-образовног рада, евалуатора, ментора, члана наставничког колектива.

Студент израђује дневне припреме усклађене према оперативним наставним плановима ментора, организује и реализује наставу у одељењу из свих наставних предмета према распореду часова.

Студент под надзором ментора, уз одређену самосталност, интегрише садржаје из различитих наставних предмета, врши избор различитих стратегија и начина поучавања уз поштовање принципа индивидуализације и диференцијације у настави.

Студент практично примењује и комбинује различите дидактичке принципе, наставне облике, наставне методе и наставна средства.

Оспособљеност за реализацију и поштовање логике редоследа структурних елемената наставног часа – припрема и увод у наставни рад, излагање и обрађивање нових наставних садржаја, вежбање и понављање, проверавање и оцењивање.

Студент припрема, израђује, саопштава, прегледа, исправља и пружа повратну информацију ученицима о домаћим задацима.

Студент у сарадњи са ментором унапређује и промишља сопствено професионално искуство.

Садржај

Садржај чине радне и наставне активности студента у оквиру упутстава ментора и контекстуалних услова једног одељења – наставне активности чији је исход предвидив али се може променити у зависности од конкретних околности једног одељења. Практична делатност под непосредним надзором ментора уз одређену самосталност, прилагођавање сопствене активности условима рада и преузимање одговорности за реализацију наставних задатака из свих наставних предмета одређеног разреда у коме студент реализује завршну праксу. Коришћење професионалних компетенција у руковођењу одељењем, надгледању, процени и развоју ученика. Преузимање одређених одговорности за самовредновање – процену и развој сопственог учинка и унапређивање властитог рада.

Литература

Образовни стандарди за први циклус основног образовања.

Оперативни планови и програми рада учитеља-ментора, односно појединачних наставних предмета у једном одељењу.

Правилници о наставном плану и програму разреда у ком студент реализује завршну праксу.

4.2. Програм професионалне праксе на студијском програму *Васпитач у предшколским установама*

Интегрисана пракса 1

Циљ

Уочавање суштинских карактеристика процеса васпитања у непосредној васпитно-образовној делатности предшколске установе, упознавање са програмским захтевима тематског пројектног планирања и реализацијом васпитних активности, разумевање значаја педагошке документације предшколске установе.

Упознавање са развојним карактеристикама дечјег психичког функционисања у интелектуалној, емоционалној и социјалној сфери (од рођења до шест година), механизмима развоја и поступцима за прикупљање и анализу података.

Исход

Студент уме да:

- наведе и објасни примере целисходности, систематичности, планирања и организације васпитања у непосредној васпитно-образовној пракси васпитне групе у којој реализује праксу;
- опише процес тематског пројектног планирања и реализације васпитних активности у предшколској установи;
- наведе врсте и објасни сврху педагошке документације у предшколској установи;
- наведе основне развојне карактеристике деце на узрастима од 3. до 12. године (интелектуалних, емоционалних, социјалних) и може да препозна показатеље овог развоја у дечјем понашању;
- користи основне технике прикупљања и анализе података (скеле процене, социометријска техника) о развојним карактеристикама деце од 3 до 12 година.

Садржај

Суштинске карактеристике васпитања. Планирање васпитно-образовног рада. Педагошка документација.

Развојне теорије: Афективна везаност, Теорије учења, Пијажеова теорија интелектуалног развоја, Социокултурна теорија Виготског, Ериксонска психосоцијална теорија, Фројдова психоаналитичка теорија.

Литература

- Антонијевић, Р. (2013). *Општа педагогија*. Београд: Институт за педагогију и андрагогију.
- Бауцал, А. (ур.) (2012). *Стандарди за рани развој и учење деце раних узраста у Србији*. Београд: Институт за психологију Филозофског факултета и UNICEF.
- Јерковић, И., Зотовић, М. (2005). *Увод у развојну психологију*. Београд: Центар за примењену психологију ДПС (9–72).
- Пешић, М. (1998). *Педагогија у акцији: методолошки приручник*. Београд: Институт за педагогију и андрагогију

Интегрисана пракса 2

Циљ

Разумевање специфичних потреба и компетенција деце на њиховим развојним особеностима (од пренаталног периода до шесте године) у сазнајној, интелектуалној, социјално-емоционалној сфери, разликовање нормативног развоја од тешкоћа у развоју и разликовање оптималне од вулнерабилне средине за развој.

Оспособљавање студената за препознавање, садржајно повезивање и практичну примену теоријских сазнања у педагошкој пракси. Развијање истраживачких компетенција студената потребних за примену и развијање рефлексивне праксе.

Припрема студената за остваривање функција предшколског васпитања и образовања и интегрисаних предшколских програма.

Развој информатичких компетенција студената.

Исход

Студент уме да:

- објасни развојне карактеристике и потребе деце на узрасту од рођења до шесте године;
- објасни интеракцију дете–одрасли као основу механизма развоја детета;
- креира подстицајно окружење за развој детета у целини и у погледу посебних области функција;
- пружи одговарајућу подршку у основним областима деце развоја;
- активно користи истраживачке технике, потребне за систематско прикупљање података, на основу којих се гради квалитетна пракса васпитања и образовања;
- критички промишља исходе васпитно-образовног рада и предлаже мере унапређивања непосредног рада са децом;
- објасни процес и значај модела рефлексивне праксе и истраживачке оријентације у непосредном васпитно-образовном раду;
- планира васпитно-образовне активности са децом предшколског узраста;
- наводи конкретне примере примене методичких принципа у непосредној васпитно-образовној пракси реалног програма предшколске установе;
- образложи могућност примене информационо-комуникационих технологија (ИКТ) у односу на захтеве савремених предшколских курикулума;
- предложи примере употребе ИКТ у функцији побољшања рада предшколских васпитача;
- програмира мултимедијалне/хипермедијалне материјале и примени одговарајућу ИКТ за реализацију усмерених васпитно-образовних активности.

Садржај

Општа начела развоја и учења на раном узрасту. Развојне карактеристике детета од пренаталног периода до шесте године – у области сазнавања, интелектуалних способности, емоционалног и социјалног функционисања. Начела позитивне дисциплине. Развојне сметње и одступања.

Основни појмови предшколске педагогије, чиниоци и аспекти деце развоја, примери добре праксе предшколског васпитања и унапређивање васпитно-образовног рада предшколских установа.

Методички принципи предшколског васпитања, реални програм и планирање васпитно-образовних активности у предшколској установи.

Дигитална писменост деце, коришћење ИКТ на сигуран и одговоран начин, примена ИКТ у оквиру различитих наставних стратегија, модела, метода, облика и медија.

Литература

Бауцал, А. (ур.) (2012). *Стандарди за рани развој и учење деце раних узраса у Србији*. Београд: Институт за психологију Филозофског факултета и UNICEF.

Бранковић, Д., Мандић, Д. (2003). *Методика информатичког образовања са основама информатике*. Бања Лука: Филозофски факултет.

Каменов, Е. (2002). *Предшколска педагогија*. Београд: Завод за уџбенике (одабрана поглавља).

Каменов, Е. (2006). *Васпитно-образовни рад у дејем вршићу – ошћа методика*. Нови Сад: Драгон.

Основе програма предшколског васпитања и образовања – Године узлета (2018). Београд: Министарство просвете, науке и технолошког развоја (одабрана поглавља).

Интегрисана пракса 3

Циљ

Развој истраживачких компетенција студената.

Оспособљавање за процену актуелних развојних достигнућа деце у различитим доменима, планирање и примена мера прилагођавања активности и дизајнирање/одабир дидактичких средстава у складу са потребама деце за подршком у раном васпитању и образовању. Разумевање значаја индивидуализације у раду васпитача.

Припрема студената за остваривање функција предшколског васпитања и образовања и остваривање интегрисаних предшколских програма.

Оспособљавање студената да прикупљају, анализирају и презентују прикупљену грађу и систематизоване податке о основним карактеристикама дејег говора користећи методу временског узорка и/или узорака активности.

Упознавање са средствима рада и методама које васпитачи користе у планираним ситуацијама учења да децу поставку, заинтересују и мотивишу за одређене појаве, процесе, односе и промене у непосредном окружењу.

Оспособљавање студената за критичко сагледавање облика, метода, дидактичких средстава и садржаја који се користе на усмереним активностима, а у вези су са усвајањем почетних математичких појмова.

Развијање компетенција студената за остваривање музичких активности у музичком развоју деце.

Припрема за вредновање дејег ликовног израза.

Припрема за планирање и реализацију теоријских и практичних садржаја методике наставе физичког васпитања.

Исход

Студент уме да:

- конструише истраживачки инструмент – чек-листу и протокол посматрања;
- прикупља податке применом технике посматрања;
- израчуна коефицијент међупосматрачке поузданости и слагања посматрача – карра коефицијент;
- процени потребу за подршком у различитим доменима развоја, као и да идентификује приоритетну област за пружање подршке;
- планира и примени мере прилагођавања облика рада (групни облик), метода, као и дидактичких средстава у циљу подстицања развоја;
- изврши одабир или изради дидактичко средство/играчку за унапређивање одређених области развоја;
- примењује и развија реални програм предшколског васпитања и образовања;
- интегрише различите актере (дете, породица, друштвена заједница и предшколска установа) у развијању предшколских програма;
- изради мали истраживачки пројекат и презентује резултате истраживања;
- препознаје основне карактеристике дечјег говора;
- класификује и систематизује прикупљене податке о граматичким особеностима дечјег језика;
- уочава разлике између деце у говорним способностима;
- самостално или у тиму изради и примени средство рада за упознавање околине;
- процени ефикасност примењеног средства у односу на мотивацију, искуствено учење и оснаживање субјекатског положаја детета у васпитно-образовном раду;
- уочи коришћене методе и облике рада и дидактичка средства током планираних ситуација учења;
- критички сагледа презентоване садржаје и предложи могуће начине унапређивања васпитно-образовног процеса у области развоја почетних математичких појмова;
- процени музички развој деце;
- објасни методичке аспекте музичких активности деце;
- одреди (латентне) ликовне типове деце на основу њихових ликовних радова;
- самостално изради Ликовну личну карту деце на основу њихових ликовних радова;
- састави Портфолио дечјег ликовног стваралаштва;
- припреми и реализује јутарње вежбање и покретне моторичке игре уз правилан одабир методичко-организационих форми рада.

Садржај

Техника посматрања, скала процене социјалних односа у групи деце предшколског узраста, прикупљање, сређивање и обрада статистичких података, карра коефицијент.

Тешкоће у областима развоја, потреба за додатном подршком, дидактичка средства у областима развоја.

Програм, развијање програма, тематско и пројектно планирање, израда интегрисаног тематског/пројектног плана, евалуација истраживачког процеса.

Методе истраживања дечјег говорног развоја. Артикулација, дикција, интонација и паузе као компоненте говора. Употреба именских речи, падежа, глагола и непроменљивих речи (предлога, прилога, партикула, узвика и везника). Појава реченице у дечјем говору. Говорни поремећаји код деце предшколског узраста.

Врсте и значај коришћења различитих средстава рада приликом упознавања деце са околином.

Организација рада у развијању математичких појмова – облици васпитно-образовних активности, методе рада, облици рада, дидактичка средства и материјали.

Методички аспекти у реализацији музичких садржаја и активности у односу на узрастне карактеристике и музички развој деце.

Ликовни типови деце, ликовна лична карта, ликовно стваралаштво деце.

Телесне вежбе као основно средство физичког васпитања.

Литература

Грујичић, М. (2011). *Методика упознавања околине*. Сремска Митровица: Висока школа струковних студија за образовање васпитача (62–66).

Даниелс, Е. Р., Стафорд, К. (2001). *Интеграција деце са посебним потребама*. Београд: Центар за интерактивну педагогију.

Ђурковић-Пантелић, М. (1998). *Методика музичког васпитања деце предшколског узраста*. Шабац: Виша школа за образовање васпитача.

Егерић, М. (2006). *Методика развијања почетних математичких појмова*. Јагодина: Учитељски факултет.

Ивић, И. и др. (2012). *Развојна мапа: Преглед основних прекретница у менталном развоју деце*. Београд: Креативни центар.

Кокс, М. (2000). *Дечији цртежи*. Београд: Завод за уџбенике и наставна средства.

Крњаја, Ж., Павловић-Бренеселовић, Д. (2017). *Календарског – Пројектни приступ учењу*. Београд: ИПА.

(<http://www.predskolci.rs/HTML/Dokumenta/vesti/Projektni-pristup-ucenju%20%281%29.pdf> (одабрана поглавља).

Кундачина, М., Банђур, В. (2010). *Методолошки практикум: вежбе из методологије педагошких истраживања*. Ужице: Учитељски факултет.

Марковић, Ж. (2011). *Методика физичког васпитања – практикум*. Јагодина: Педагошки факултет у Јагодини.

Мацура, С. (2015). *Инклузивно образовање – квалитетно образовање за све*. Јагодина: Факултет педагошких наука.

Основе програма предшколског васпитања и образовања – Године узлећа (2018). Београд: Министарство просвете, науке и технолошког развоја (одабрана поглавља).

Росић, Т. (2008). *Методика развоја говора*. Изабрани текстови. Јагодина: Педагошки факултет (83–106, 119–126).

Завршна (континуирана) пракса

Циљ

Припрема студената за остваривање професионалних улога у подручјима: а) непосредног рада са децом; б) развијања програма; в) професионалног развоја и г) професионалног јавног деловања.

Адаптација на радно окружење, развој професионалних компетенција у областима планирања, организације, реализације, вредновања и унапређивања васпитно-образовне делатности.

СТИЦАЊЕ РАДНОГ ИСКУСТВА И ФОРМИРАЊЕ СОПСТВЕНОГ ПЕДАГОШКОГ СТИЛА СТУДЕНАТА ПО МОДЕЛУ РЕФЛЕКСИВНЕ ПРАКСЕ.

Исход

Студент познаје различите улоге васпитача у предшколској установи – васпитача као извора знања и искуства деце, организатора активности деце, модела понашања, регулатора односа у дечјој групи, сарадника у педагошкој интеракцији, програмера, планера и критичара сопствене праксе, ментора, члана колектива предшколског васпитача.

Студент израђује планове дневних активности, усклађене са принципима развијања реалног програма, са оперативним плановима ментора, организује и реализује васпитно-образовни рад у складу са моделом програма по коме ради васпитна група у којој остварује завршну праксу.

Студент под надзором ментора, према програмским захтевима за тематско пројектно планирање, уз одређену самосталност, интегрише садржаје из различитих области васпитно-образовног рада, врши избор различитих стратегија и метода предшколског васпитања и образовања уз поштовање принципа подстицања целокупног развоја деце и свих његових потенцијала.

Студент практично примењује и комбинује различите циљеве и принципе делатности предшколског васпитања и образовања, организационе облике, методе, материјале и средства.

Студент препознаје и реагује на потребе деце у односу на њихов физички, когнитивни, социоемоционални, морални развој и развој комуникације стваралаштва.

Студент у сарадњи са ментором унапређује и промишља сопствено професионално искуство.

Садржај

Садржај чине радне и васпитно-образовне активности студента у оквиру упутстава ментора и контекстуалних услова васпитне групе – активности чији је исход предвидив али се може променити у зависности од конкретних околности васпитне групе. Практична делатност под непосредним надзором ментора уз одређену самосталност, прилагођавање сопствене активности условима рада и преузимање одговорности за реализацију циљева и активности из свих области васпитно-образовног рада одређене васпитне групе у којој студент реализује завршну праксу. Коришћење професионалних компетенција у руковођењу васпитном групом, надгледању, процени и развоју деце. Преузимање одређених одговорности за самовредновање – процену и развој сопственог учинка и унапређивање властитог рада.

Литература

Оперативни планови и програми рада васпитача-ментора.

Правилник о општим основама предшколског програма (2006). *Службени тласник РС – Просветни тласник*, бр. 14/2006.

- Правилник о основама програма предшколског васпитања и образовања (2018).
Службени тласник РС – Просветни тласник, бр. 16/2018.
- Правилник о стандардима квалитета рада установе – Стандарди квалитета рада
предшколских установа (2018). *Службени тласник РС – Просветни тласник*, бр.
14/2018.

4.3. Програм професионалне праксе на студијском програму *Васпиштач у домовима*

Интегрисана пракса 1

Циљ

Упознавање студената са базичним карактеристикама процеса васпитања и образовања у домској установи, актерима васпитно-образовног процеса, педагошком документацијом, процесом планирања и реализације слободних активности у дому, процесом сарадње са породицама и другим институцијама. Стицање најосновнијих знања о педагошкој, васпитно-образовној улози и значају установа за домски смештај.

Исход

Студент уме да:

- идентификује главне актере васпитно-образовног процеса у дому и опише њихове улоге;
- опише процес планирања и реализације васпитно-образовних активности у дому;
- разуме и користи педагошку документацију дома и других установа за смештај, васпитање и образовање деце;
- анализира процес сарадње домске установе са институцијама школе и породице;
- препозна могуће тешкоће и проблеме у васпитно-образовном раду дома;
- сарађује тимски и професионално са свим актерима у васпитно-образовном процесу;
- самостално анализира сопствене могућности и остварене резултате током праксе по моделу рефлексивне праксе.

Садржај

Сарадња домских васпитача са осталим актерима педагошког рада у домској установи. Васпитно-образовне активности у дому. Сарадња дома са осталим васпитно-образовним установама. Педагошка документација дома.

Литература

- Антонијевић, Р. (2013). *Општа педагогија*. Београд: Институт за педагогију и андрагогију.
- Вукелић, М. (2004). *Домови ученика средњих школа: ученик – васпиштач – професор – родитељ*. Нови Сад: Мисао.
- Ћук, М. (2012). *Одgoјни рад одgajatelja i ponašanja učenika u učeničkim domovima. Pedagogijska istraživanja*, 9 (1/2) (223–236).

Интегрисана пракса 2

Циљ

Упознавање развојних карактеристика дечјег психичког функционисања у интелектуалној, емоционалној и социјалној сфери (од 3 до 18 година), разумевање механизма развоја и примена поступака за прикупљање и анализу података.

Разумевање основних психолошких процеса релевантних за успешно учење, конкретно мотивационо активирање, успостављање и одржавање пажње и услова успешног учења.

Оспособљавање студената за процену васпитно-образовне делатности дома.

Разумевање природе проблема у успостављању партнерства између дома ученика и породице. Развијање стратегија за унапређивање сарадње васпитно-образовне институције и породице.

Оспособљавање студената за критичко промишљање и практичну примену наставних стратегија, модела, метода и медија. Оспособљавање студената за помоћ и подршку васпитаницима у учењу и савладавању школских задатака.

Развијање осетљивости студената да препознају потребу за пружањем подршке код васпитаника, препознавање препрека учењу и социјалној партиципацији васпитаника у групама и идентификовање могућих начина подршке.

Исход

Студент уме да:

- објасни развојне карактеристике детета на узрасту од 3 до 18 година (интелектуалних, емоционалних, социјалних), као и да препозна показатеље овог развоја у дечјем понашању;
- користи основне технике прикупљања и анализе података (скеле процене, социометријска техника) о развојним карактеристикама деце од 3 до 18 година;
- демонстрира и примени технику фокусираног читања као начина на који се може успоставити и одржавати пажња ученика током процеса учења;
- процени квалитет планираних активности у дому;
- процени педагошку климу у васпитној групи и дому ученика;
- анализира педагошку документацију у дому ученика;
- систематски прикупља податаке о сарадњи између дома ученика и породице;
- вреднује квалитет сарадње између дома ученика и породице;
- осмишљава стратегије за развијање партнерства у условима домског васпитања и породичном васпитању;
- критички анализира и процени квалитет примене наставних стратегија, модела, метода и облика;
- предложи мере побољшања рада васпитача у домовима у домену помоћи и подршке васпитаницима у учењу и савладавању школских задатака;
- прикупи податке о потреби васпитаника за пружањем подршке применом технике интервјуа;
- изнесе своја сазнања у вези са препрекама квалитетном образовању и социјалној партиципацији са искуствима припадника маргинализоване културне групе.

Садржај

Развојне теорије: Афективна везаност, Теорије учења, Пијажеова теорија интелектуалног развоја, Социокултурна теорија Виготског, Ериксонова психосоцијална теорија, Фројдова психоаналитичка теорија.

Технике фокусираног читања.

Структура и квалитет васпитно-образовних активности у дому.

Проблеми сарадње између породице и дома ученика, стратегије развоја партнерства између породице и дома ученика.

Посматрање часова у средњим школама и активности васпитача у домовима из области помоћи и подршке васпитаницима у учењу и савладавању школских задатака, уз помоћ различитих протокола посматрања. Критичко анализирање посматраних часова и процењивање квантитета и квалитета примене наставних стратегија, модела, метода, облика и медија.

Инклузивно образовање, додатна подршка васпитаницима, остваривање потпуне социјалне партиципације и квалитетног васпитања и образовања, инклузивност установа.

Литература

- Dumont, H. et al. (eds.) (2010). *The Nature of Learning: using research to inspire practice*. OECD-CERI (135–155, 161–175, 199–216).
- Златковић, Б. (2014). *Психологија учења и наставе*. Ужице: Учитељски факултет (28–34).
- Јерковић, И., Зотовић, М. (2005). *Увод у развојну психологију*. Београд: Центар за примењену психологију ДПС (9–72).
- Јешић, Д. (2008). *Домска педагогија*. Јагодина: Педагошки факултет.
- Мацура, С. (2015). *Инклузивно образовање – квалитетно образовање за све*. Јагодина: Факултет педагошких наука.
- Павловић Бренеселовић, Д. (2012). *Од природних непријатеља до партнерера, партнерски однос породице и јавног образовања*. Београд: Филозофски факултет.

Интегрисана пракса 3

Циљ

Развој истраживачких компетенција студената.

СТИЦАЊЕ И РАЗВИЈАЊЕ КОМПЕТЕНЦИЈА СТУДЕНАТА НА ОСНОВУ ТЕОРИЈСКИХ И ПРАКТИЧНИХ ЗНАЊА ИЗ МЕТОДИКЕ РАДА У ДОМОВИМА УЧЕНИКА ЗА ЊИХОВУ ПРИМЕНУ У ПЛАНИРАЊУ ВАСПИТНО-ОБРАЗОВНИХ АКТИВНОСТИ СА УЧЕНИЦИМА У ДОМУ.

УПОЗНАВАЊЕ СТУДЕНАТА СА ПРОЦЕСОМ МОДЕЛОВАЊА ВАСПИТНОГ РАДА КОЈИ СЕ ОДВИЈА У НЕПОСРЕДНОЈ ПРАКСИ И АНАЛИЗА ЊЕГОВЕ ПЕДАГОШКЕ ЕФЕКТИВНОСТИ. ДЕТАЉНО УПОЗНАВАЊЕ СТУДЕНАТА СА СПЕЦИФИЧНОСТИМА ПРОЦЕСА ВАСПИТАЊА И ПРОБЛЕМИМА КОЈИ СЕ ЈАВЉАЈУ, КАО И ЊИХОВО ОСПОСОБЉАВАЊЕ ЗА ПРЕДЛАГАЊЕ МОДЕЛА ЕФЕКТИВНОГ РЕШАВАЊА ПРОБЛЕМА.

Исход

Студент уме да:

- конструише истраживачки инструмент и прикупља податке;
- користи статистичке поступке приликом обраде података;
- примени методе, облике и средства васпитног рада у дому ученика;

- примени принципе дијагностиковања и саветодавног рада са ученицима у дому;
- анализира утицај васпитне групе на понашање ученика;
- помогне и мотивише ученике за учење;
- планира и реализује васпитно-образовне активности у дому ученика;
- прати и вреднује васпитни рад у дому;
- идентификује главне предности, слабости, потенцијале и ризике који се јављају у процесу васпитања у домским установама;
- анализира улоге актера васпитног процеса у домској установи;
- анализира процес планирања и реализације васпитних активности у дому са становишта педагошке ефективности;
- тумачи и критички анализира планове, програме, извештаје и другу педагошку документацију домске установе;
- анализира процес сарадње дома са институцијама школе и породице и идентификује тешкоће и могућности унапређења;
- осмисли модел васпитног рада у дому и анализира његову педагошку ефективност у пракси;
- учествује у тимском раду током праксе;
- самостално анализира сопствене могућности и остварене резултате током праксе.

Садржај

Прикупљање, сређивање и обрада статистичких података. Графичко приказивање резултата истраживања. Израда задатака за самостални рад, вежбе и професионалну праксу: обрада резултата социометријског теста (социометријска матрица), израчунавање социометријских индекса и израда социограма.

Планирање васпитних активности у дому ученика, организација васпитног процеса, унапређење комуникације васпитач—ученик, мотивација ученика; дијагностиковање, саветодавни рад васпитача, рад са ученицима неприлагођеног понашања.

Анализа васпитног рада у домовима и креирање модела васпитног рада у дому. Педагошка ефективност у домовима ученика и идентификовање кључних чинилаца васпитног рада током праксе. Компарација теоријских модела са моделима у пракси.

Литература

- Јешић, Д. (2013). *Методика васпитног рада*. Јагодина: Педагошки факултет.
- Кишјухас, Ј., Кишјухас, А. (2002). *Интернаџи, светско искуство*. Београд: Мрљеш.
- Кундачина, М., Банђур, В. (2010). *Методолошки практикум: вежбе из методологије педагошких истраживања*. Ужице: Учитељски факултет.

Завршна (континуирана) пракса

Циљ

Припрема студената за будуће разноврсне улоге, самосталан и професионалан практични рад васпитача у домовима ученика.

Адаптација на радно окружење, развој професионалних компетенција у областима планирања, организације, реализације, вредновања и унапређивања васпитно-образовне делатности.

СТИЦАЊЕ РАДНОГ ИСКУСТВА И ФОРМИРАЊЕ СОПСТВЕНОГ ПЕДАГОШКОГ СТИЛА СТУДЕНАТА ПО МОДЕЛУ РЕФЛЕКСИВНЕ ПРАКСЕ.

Исход

Студент познаје различите улоге васпитача у домовима – васпитача као извора знања и искуства деце, организатора активности деце, модела понашања, регулатора односа у васпитној групи, сарадника у педагошкој интеракцији, програмера, планера и критичара сопствене праксе, ментора, члана колектива дома ученика.

Студент израђује планове дневних активности усклађене са оперативним плановима ментора, организује и реализује васпитно-образовни рад у складу са моделом програма по коме ради васпитна група у којој остварује завршну праксу.

Студент под надзором ментора, уз одређену самосталност, интегрише садржаје из различитих области васпитно-образовног рада, врши избор различитих стратегија и метода васпитања и образовања у дому ученика, уз поштовање принципа подстицања целокупног развоја деце и свих његових потенцијала.

Студент практично примењује и комбинује различите циљеве и принципе делатности васпитања и образовања у дому, организационе облике, методе, дидактичке материјале и средства.

Оспособљеност за реализацију свих активности које се распоређују и реализују у току дана: слободне (изборне) активности, усмерене активности, комбиноване активности, рекреативне активности, рекреативне паузе.

Студент препознаје и реагује на потребе деце из области социоемоционалног, когнитивног и развоја комуникације и стваралаштва.

Студент у сарадњи са ментором унапређује и промишља сопствено професионално искуство.

Садржај

Садржај чине радне и васпитно-образовне активности студента у оквиру упутстава ментора и контекстуалних услова васпитне групе – активности чији је исход предвидив, али се може променити у зависности од конкретних околности васпитне групе. Практична делатност под непосредним надзором ментора уз одређену самосталност, прилагођавање сопствене активности условима рада и преузимање одговорности за реализацију циљева и активности из свих области васпитно-образовног рада одређене васпитне групе у којој студент реализује завршну праксу. Коришћење професионалних компетенција у руковођењу васпитном групом, надгледању, процени и развоју деце. Преузимање одређених одговорности за самовредновање – процену и развој сопственог учинка и унапређивање властитог рада.

Литература

Васпитни рад у домовима ученика средњих школа Републике Србије – зборник радова (2002).

Београд: Министарство просвете и спорта.

Годишњи план и програм васпитног рада дома ученика у коме се завршна пракса реализује.

Оперативни планови и програми рада васпитача-ментора.

Правилник о основама васпитног програма (2015). *Службени тласник РС – Просветни тласник*, бр. 3/2015.

Дневник и индекс ̑раксе

5. Елементи Дневника ђраксе

Да би рад студента на професионалној пракси био што је могуће више делотворан, флексибилан и добро повезан са наставом на Факултету, неопходно је да студент води *Дневник ђраксе*.

5.1. Бележење активности у којима се студент ангажује

У оквиру Дневника праксе студент бележи податке о својим активностима током сваког радног дана, односно шта је одређеног дана радио на пракси. Активности у којима се током праксе студент ангажује могу бити бројне и разноврсне. На пример:

- задаци опсервирања деце,
- задаци опсервирања наставе (васпитно-образовних активности),
- самостално изведени делови часа или васпитно-образовног рада,
- сарадња са учитељем/васпитачем у извођењу наставе/активности,
- хоспитовање,
- учешће на састанку актива учитеља/васпитача,
- присуствовање консултацијама са родитељима,
- разговори са децом пре наставе/ВОР-а или у току одмора,
- разговори са ментором и другим учитељима/васпитачима у школи,
- упознавање зграде, просторија,
- или неке друге активности и задаци које студент може да добије од својих наставника на Факултету, или од ментора у датој установи.

5.2. Материјали са праксе

Све материјале са праксе студент сакупља у фасцикли *Материјали са ђраксе* (извештаје о урађеним задацима добијеним од наставника Факултета и друге материјале које студенти прикупљају током саме праксе: различити правилници, извештаји, записници, копије дејних радова и сл.).

6. Елементи индекса праксе

6.1. Евалуација студентског рада на професионалној пракси

Главни циљеви евалуације јесу повећање квалитета и контроле над процесом реализације праксе студената.

У оцењивању праксе учествују наставници из појединих студијских предмета, ментори у установама и сами студенти.

Евалуација професионалне праксе се врши на неколико нивоа:

- евиденција долазака студената,
- евалуација студентског рада од стране наставника Факултета,
- евалуација студентског рада од стране ментора у установи,
- самоевалуација студената и
- евалуација плана и програма професионалне праксе од стране студената.

Професионална пракса се оцењује као и остали студијски предмети на скали од недовољан (5) до одличан (10). Ова оцена се изводи као просечна оцена збира оцена које студент добије у оквиру сваког од предмета из којих реализује задатке на професионалној пракси (за сваку студијску годину број и врста ових предмета се разликује, погледати у одељку 4. *Програми професионалне праксе*) и оцене коју добије од стране ментора на пракси.

6.2. Оцена за урађене задатке на професионалној пракси из појединих студијских предмета

Сваки од периода праксе се завршава разговором (рефлексација праксе) између студента и наставника који задаје задатке. Термини се благовремено договарају. Оцена за урађене задатке се закључује на основу две компоненте:

- Дневник праксе
- материјали са праксе.

Студенти, такође, имају могућност да процене сопствени учинак на пракси.

6.3. Оцена студентског ангажовања на пракси од стране ментора у установи

Ментори у установама студентско ангажовање на пракси оцењују у оквиру *Евалуативної листи за менторе*, и то по два основна аспекта:

- *студентов однос према ученицима/васпитаницима и*
- *професионална одговорност студента.*

Студенти у разговору са учитељем/васпитачем ментором добијају повратну информацију о свом практичном раду.

Оцена ментора „улази” у просек оцена које студент добија за урађене задатке на пракси у оквиру појединих студијских предмета.

Завршну оцену за предмет Интегрисана пракса изводи координатор за праксу, а на основу оцена забележених од стране наставника за поједине студијске предмете и на основу оцене ментора у установи.

7. Прва студијска година

ШКОЛСКА: _____

7.1. Бележење активности у којима се студент ангажује на професионалној пракси

Редни број недеље праксе у актуелној школској години (заокружи одговарајући број): I II Датум одржавања професионалне праксе: _____ Установа у којој студент реализује праксу: _____ Одељење, предшколска група: _____ Ментор учитељ, васпитач: _____		
Дани у недељи праксе	Рад на задацима добијеним од наставника Факултета	Рад на задацима добијеним од стране ментора (или стручног сарадника у установи)
Понедељак		
Уторак		
Среда		
Четвртак		
Петак		

Редни број недеље праксе у актуелној школској години (заокружи одговарајући број):

I II

Датум одржавања стручне праксе: _____

Установа у којој студент реализује праксу: _____

Одељење, предшколска група: _____

Ментор учитељ, васпитач: _____

Дани у недељи праксе	Рад на задацима добијеним од наставника Факултета	Рад на задацима добијеним од стране ментора (или стручног сарадника у установи)
Понедељак		
Уторак		
Среда		
Четвртак		
Петак		

7.2. Евалуативни листови

7.2.1. Евалуативни лист за менторе

Ова скала има за циљ процену ангажовања и залагања студента током периода професионалне праксе. Процењивање треба да буде засновано на Вашим опсервацијама студентовог понашања током наставе и у ваннаставним активностима које су биле доступне Вашој опсервацији.

Наглашавамо да овај упитник треба да попуните тек у мају, када наши студенти реализују последњи сегмент праксе у овој школској години.

Процењивање сваког показатеља понашања се врши на основу следеће скале:

Никада	Ретко	Понекад	Често	Врло често	Увек
1	2	3	4	5	6

I) Однос студента према ученицима/васпитаницима							
1.	Поздравља ученике/васпитанике приликом уласка у одељење / васпитну групу	1	2	3	4	5	6
2.	Студент примећује шта се дешава у одељењу / васпитној групи	1	2	3	4	5	6
3.	Својом појавом и понашањем пружа позитиван пример	1	2	3	4	5	6
4.	Добро је прихваћен од ученика/васпитаника	1	2	3	4	5	6
5.	Поштује личност ученика	1	2	3	4	5	6
6.	Има добру комуникацију са ученицима/васпитаницима	1	2	3	4	5	6

II) Професионална одговорност студента							
1.	Долази на време	1	2	3	4	5	6
2.	Припрема се за праксу	1	2	3	4	5	6
3.	Успешно испуњава задатке које добија од ментора – учитеља/васпитача	1	2	3	4	5	6
4.	Комуникација са ментором – учитељем/васпитачем и другим колегама је добра	1	2	3	4	5	6
5.	Мотивисан је за рад	1	2	3	4	5	6
6.	Показује иницијативу и заинтересованост за текуће активности у одељењу / васпитној групи	1	2	3	4	5	6

Мој савет студенту био би следећи:

7.2.2. Евалуативни листови за студенте

(а) Евалуација циљева професионалне праксе студената

Према наставном програму, професионална пракса студената има неколико основних циљева. За сваки од наведених циљева, на скали од 1 до 4, оцените у којој мери се, по вашем мишљењу, они остварују током реализоване праксе у претходном семестру.

- 1 – уопште се не остварује
- 2 – у извесној мери се остварује
- 3 – у великој мери се остварује
- 4 – потпуно се остварује

Ц И Љ Е В И		Мера остварења			
1.	Да се студенти адаптирају на радно окружење	1	2	3	4
2.	Да студенти стекну одређено практично (радно) искуство	1	2	3	4
3.	Да студенти повежу теоријска знања са практичним искуством	1	2	3	4
4.	Да се студенти оспособе да у непосредном васпитно-образовном раду препознају различите концепције образовања	1	2	3	4
5.	Да студенти критички промишљају сопствено професионално искуство и професионални рад	1	2	3	4
6.	Да студенти буду свесни колико њихова будућа професионална каријера зависи од применљивости знања које имају	1	2	3	4
7.	Да студенти стекну потпунију слику своје будуће професије – дражи и тешкоћа које она поседује	1	2	3	4
8.	Да студенти провере исправност свог избора будуће професије (колико она одговара њиховим способностима, интересовањима, итд.)	1	2	3	4
9.	Да повећа мотивацију студената и њихово интересовање за одабрану професију (васпитно-образовни рад)	1	2	3	4
10.	Да унапреди практичне вештине студената и њихове способности да се баве непосредним васпитно-образовним радом	1	2	3	4

(б) Самоевалуација

1. У којој мери сте се припремали за обављање задатака из студијских предмета на професионалној пракси?
 - а. Задатке сам добро проучио/ла пре почетка периода праксе
 - б. Нисам задатке проучавао/ла, али сам пре почетка периода праксе имао/ла свој примерак задатака
 - в. Свој примерак задатака сам набавио/ла током периода праксе
 - г. Након завршеног периода праксе набавио/ла сам свој примерак задатака
2. Колико сте, током периода праксе, активно радили на задацима које сте добили у оквиру студијских предмета?
 - а. Нисам се трудио/ла
 - б. Мало сам се трудио/ла
 - в. Трудио/ла сам се, али сам могао/ла више
 - г. Веома много сам се трудио/ла
3. Дневник праксе сте писали:
 - а. континуирано током периода трајања праксе
 - б. на крају периода праксе попунили сте Дневник за све претходне дане
 - в. накнадно, неко време након што је завршен период праксе
4. Током периода професионалне праксе највише сте били заинтересовани за:
 - а. социјално-емоционалне односе између наставника/васпитача и ученика/деце
 - б. социјално-емоционалне односе између ученика/деце
 - в. начине држања наставе и начине учења ученика / начине организације активности у васпитној групи
 - г. мотивацију ученика за школско учење / мотивацију деце за активности у васпитној групи
 - д. нешто друго (навести) _____
5. Да ли сте током праксе учествовали у школским активностима изван самог одељења / васпитне групе у којој сте боравили, и које су то активности биле?

6. Колико по вашој оцени професионална пракса, оваква каква је сада, има смисла?
 - а. Нема смисла и треба је укинути
 - б. Има мало смисла
 - в. Смислена је
 - г. Има смисла у потпуности
7. Наведите шта би требало променити када је у питању професионална пракса студената.

8. Како себе видите у професионалном смислу за 10 година? _____

[illegible]

8. Друга студијска година

ШКОЛСКА: _____

8.1. Бележење активности у којима се студент ангажује на професионалној пракси

Редни број недеље праксе у актуелној школској години (заокружи одговарајући број): I II III IV Датум одржавања професионалне праксе: _____ Установа у којој студент реализује праксу: _____ Одељење, предшколска група: _____ Ментор учитељ, васпитач: _____		
Дани у недељи праксе	Рад на задацима добијеним од наставника Факултета	Рад на задацима добијеним од стране ментора (или стручног сарадника у установи)
Понедељак		
Уторак		
Среда		
Четвртак		
Петак		

Редни број недеље праксе у актуелној школској години (заокружи одговарајући број):

I II III IV

Датум одржавања професионалне праксе: _____

Установа у којој студент реализује праксу: _____

Одељење, предшколска група: _____

Ментор учитељ, васпитач: _____

Дани у недељи праксе	Рад на задацима добијеним од наставника Факултета	Рад на задацима добијеним од стране ментора (или стручног сарадника у установи)
Понедељак		
Уторак		
Среда		
Четвртак		
Петак		

Редни број недеље праксе у актуелној школској години (заокружи одговарајући број): I II III IV Датум одржавања професионалне праксе: _____ Установа у којој студент реализује праксу: _____ Одељење, предшколска група: _____ Ментор учитељ, васпитач: _____		
Дани у недељи праксе	Рад на задацима добијеним од наставника Факултета	Рад на задацима добијеним од стране ментора (или стручног сарадника у установи)
Понедељак		
Уторак		
Среда		
Четвртак		
Петак		

Редни број недеље праксе у актуелној школској години (заокружи одговарајући број): I II III IV Датум одржавања професионалне праксе: _____ Установа у којој студент реализује праксу: _____ Одељење, предшколска група: _____ Ментор учитељ, васпитач: _____		
Дани у недељи праксе	Рад на задацима добијеним од наставника Факултета	Рад на задацима добијеним од стране ментора (или стручног сарадника у установи)
Понедељак		
Уторак		
Среда		
Четвртак		
Петак		

8.2. Евалуативни листови

8.2.1. Евалуативни лист за менторе

Ова скала има за циљ процену ангажовања и залагања студента током периода професионалне праксе. Процењивање треба да буде засновано на Вашим опсервацијама студентовог понашања током наставе, и у ваннаставним активностима које су биле доступне Вашој опсервацији.

Наглашавамо да овај упитник треба да попуните тек у мају, када наши студенти реализују последњи сегмент праксе у овој школској години.

Процењивање сваког показатеља понашања се врши на основу следеће скале:

Никада	Ретко	Понекад	Често	Врло често	Увек
1	2	3	4	5	6

I) Однос студента према ученицима/васпитаницима							
1.	Поздравља ученике / васпитанике приликом уласка у одељење / васпитну групу	1	2	3	4	5	6
2.	Студент примећује шта се дешава у одељењу / васпитној групи	1	2	3	4	5	6
3.	Својом појавом и понашањем пружа позитиван пример	1	2	3	4	5	6
4.	Добро је прихваћен од ученика/васпитаника	1	2	3	4	5	6
5.	Поштује личност ученика	1	2	3	4	5	6
6.	Има добру комуникацију са ученицима/васпитаницима	1	2	3	4	5	6

II) Професионална одговорност студента							
1.	Долази на време	1	2	3	4	5	6
2.	Припрема се за праксу	1	2	3	4	5	6
3.	Успешно испуњава задатке које добија од ментора – учитеља/васпитача	1	2	3	4	5	6
4.	Комуникација са ментором – учитељем/васпитачем и другим колегама је добра	1	2	3	4	5	6
5.	Мотивисан је за рад	1	2	3	4	5	6
6.	Показује иницијативу и заинтересованост за текуће активности у одељењу / васпитној групи	1	2	3	4	5	6

Мој савет студенту био би следећи:

8.2.2. Евалуативни листови за студенте

(а) Евалуација циљева професионалне праксе студената

Према наставном програму, професионална пракса студената има неколико основних циљева. За сваки од наведених циљева, на скали од 1 до 4, оцените у којој мери се, по вашем мишљењу, они остварују током реализоване праксе у претходном семестру.

- 1 – уопште се не остварује
- 2 – у извесној мери се остварује
- 3 – у великој мери се остварује
- 4 – потпуно се остварује

Ц И Љ Е В И		Мера остварења			
1.	Да се студенти адаптирају на радно окружење	1	2	3	4
2.	Да студенти стекну одређено практично (радно) искуство	1	2	3	4
3.	Да студенти повежу теоријска знања са практичним искуством	1	2	3	4
4.	Да се студенти оспособе да у непосредном васпитно-образовном раду препознају различите концепције образовања	1	2	3	4
5.	Да студенти критички промишљају сопствено професионално искуство и професионални рад	1	2	3	4
6.	Да студенти буду свесни колико њихова будућа професионална каријера зависи од применљивости знања које имају	1	2	3	4
7.	Да студенти стекну потпунију слику своје будуће професије – дражи и тешкоћа које она поседује	1	2	3	4
8.	Да студенти провере исправност свог избора будуће професије (колико она одговара њиховим способностима, интересовањима, итд.)	1	2	3	4
9.	Да повећа мотивацију студената и њихово интересовање за одабрану професију (васпитно-образовни рад)	1	2	3	4
10.	Да унапреди практичне вештине студената и њихове способности да се баве непосредним васпитно-образовним радом	1	2	3	4

(б) Самоевалуација

1. У којој мери сте се припремали за обављање задатака из студијских предмета на професионалној пракси?
 - а. Задатке сам добро проучио/ла пре почетка периода праксе
 - б. Нисам задатке проучавао/ла, али сам пре почетка периода праксе имао/ла свој примерак задатака
 - в. Свој примерак задатака сам набавио/ла током периода праксе
 - г. Након завршеног периода праксе набавио/ла сам свој примерак задатака
2. Колико сте, током периода праксе, активно радили на задацима које сте добили у оквиру студијских предмета?
 - а. Нисам се трудио/ла
 - б. Мало сам се трудио/ла
 - в. Трудио/ла сам се, али сам могао/ла више
 - г. Веома много сам се трудио/ла
3. *Дневник праксе* сте писали:
 - а. континуирано током периода трајања праксе
 - б. на крају периода праксе попунили сте Дневник за све претходне дане
 - в. накнадно, неко време након што је завршен период праксе
4. Током периода професионалне праксе највише сте били заинтересовани за:
 - а. социјално-емоционалне односе између наставника/васпитача и ученика/деце
 - б. социјално-емоционалне односе између ученика/деце
 - в. начине држања наставе и начине учења ученика / начине организације активности у васпитној групи
 - г. мотивацију ученика за школско учење / мотивацију деце за активности у васпитној групи
 - д. нешто друго (навести) _____
5. Да ли сте током праксе учествовали у школским активностима изван самог одељења / васпитне групе у коме сте боравили, и које су то активности биле?

6. Колико по вашој оцени професионална пракса, оваква каква је сада, има смисла?
 - а. Нема смисла и треба је укинути
 - б. Има мало смисла
 - в. Смислена је
 - г. Има смисла у потпуности
7. Наведите шта би требало променити када је у питању професионална пракса студената.

8. Како себе видите у професионалном смислу за 10 година? _____

[illegible]

9. Трећа студијска година

ШКОЛСКА: _____

9.1. Бележење активности у којима се студент ангажује на професионалној пракси

Редни број недеље праксе у актуелној школској години (заокружи одговарајући број): ☐ I ☐ II ☐ III ☐ IV Датум одржавања професионалне праксе: _____ Установа у којој студент реализује праксу: _____ Одељење, предшколска група: _____ Ментор учитељ, васпитач: _____		
Дани у недељи праксе	Рад на задацима добијеним од наставника Факултета	Рад на задацима добијеним од стране ментора (или стручног сарадника у установи)
Понедељак		
Уторак		
Среда		
Четвртак		
Петак		

Редни број недеље праксе у актуелној школској години (заокружи одговарајући број): I II III IV Датум одржавања професионалне праксе: _____ Установа у којој студент реализује праксу: _____ Одељење, предшколска група: _____ Ментор учитељ, васпитач: _____		
Дани у недељи праксе	Рад на задацима добијеним од наставника Факултета	Рад на задацима добијеним од стране ментора (или стручног сарадника у установи)
Понедељак		
Уторак		
Среда		
Четвртак		
Петак		

Редни број недеље праксе у актуелној школској години (заокружи одговарајући број): I II III IV Датум одржавања професионалне праксе: _____ Установа у којој студент реализује праксу: _____ Одељење, предшколска група: _____ Ментор учитељ, васпитач: _____		
Дани у недељи праксе	Рад на задацима добијеним од наставника Факултета	Рад на задацима добијеним од стране ментора (или стручног сарадника у установи)
Понедељак		
Уторак		
Среда		
Четвртак		
Петак		

Редни број недеље праксе у актуелној школској години (заокружи одговарајући број): I II III IV Датум одржавања професионалне праксе: _____ Установа у којој студент реализује праксу: _____ Одељење, предшколска група: _____ Ментор учитељ, васпитач: _____		
Дани у недељи праксе	Рад на задацима добијеним од наставника Факултета	Рад на задацима добијеним од стране ментора (или стручног сарадника у установи)
Понедељак		
Уторак		
Среда		
Четвртак		
Петак		

9.2. Евалуативни листови

9.2.1. Евалуативни лист за менторе

Ова скала има за циљ процену ангажовања и залагања студента током периода професионалне праксе. Процењивање треба да буде засновано на Вашим опсервацијама студентовог понашања током наставе, и у ваннаставним активностима које су биле доступне Вашој опсервацији.

Наглашавамо да овај упитник треба да попуните тек у мају, када наши студенти реализују последњи сегмент праксе у овој школској години.

Процењивање сваког показатеља понашања се врши на основу следеће скале:

Никада	Ретко	Понекад	Често	Врло често	Увек
1	2	3	4	5	6

I) Однос студента према ученицима/васпитаницима							
1.	Поздравља ученике / васпитанике приликом уласка у одељење / васпитну групу	1	2	3	4	5	6
2.	Студент примећује шта се дешава у одељењу / васпитној групи	1	2	3	4	5	6
3.	Својом појавом и понашањем пружа позитиван пример	1	2	3	4	5	6
4.	Добро је прихваћен од ученика/васпитаника	1	2	3	4	5	6
5.	Поштује личност ученика	1	2	3	4	5	6
6.	Има добру комуникацију са ученицима/васпитаницима	1	2	3	4	5	6

II) Професионална одговорност студента							
1.	Долази на време	1	2	3	4	5	6
2.	Припрема се за праксу	1	2	3	4	5	6
3.	Успешно испуњава задатке које добија од ментора – учитеља/васпитача	1	2	3	4	5	6
4.	Комуникација са ментором – учитељем/васпитачем и другим колегама је добра	1	2	3	4	5	6
5.	Мотивисан је за рад	1	2	3	4	5	6
6.	Показује иницијативу и заинтересованост за текуће активности у одељењу / васпитној групи	1	2	3	4	5	6

Мој савет студенту био би следећи:

9.2.2. Евалуативни листови за студенте

(а) Евалуација циљева професионалне праксе студената

Према наставном програму, професионална пракса студената има неколико основних циљева. За сваки од наведених циљева, на скали од 1 до 4, оцените у којој мери се, по вашем мишљењу, они остварују током реализоване праксе у претходном семестру.

- 1 – уопште се не остварује
- 2 – у извесној мери се остварује
- 3 – у великој мери се остварује
- 4 – потпуно се остварује

Ц И Љ Е В И		Мера остварења			
1.	Да се студенти адаптирају на радно окружење	1	2	3	4
2.	Да студенти стекну одређено практично (радно) искуство	1	2	3	4
3.	Да студенти повежу теоријска знања са практичним искуством	1	2	3	4
4.	Да се студенти оспособе да у непосредном васпитно-образовном раду препознају различите концепције образовања	1	2	3	4
5.	Да студенти критички промишљају сопствено професионално искуство и професионални рад	1	2	3	4
6.	Да студенти буду свесни колико њихова будућа професионална каријера зависи од применљивости знања које имају	1	2	3	4
7.	Да студенти стекну потпунију слику своје будуће професије – дражи и тешкоћа које она поседује	1	2	3	4
8.	Да студенти провере исправност свог избора будуће професије (колико она одговара њиховим способностима, интересовањима, итд.)	1	2	3	4
9.	Да повећа мотивацију студената и њихово интересовање за одабрану професију (васпитно-образовни рад)	1	2	3	4
10.	Да унапреди практичне вештине студената и њихове способности да се баве непосредним васпитно-образовним радом	1	2	3	4

(б) Самоевалуација

1. У којој мери сте се припремали за обављање задатака из студијских предмета на професионалној пракси?
 - а. Задатке сам добро проучио/ла пре почетка периода праксе
 - б. Нисам задатке проучавао/ла, али сам пре почетка периода праксе имао/ла свој примерак задатака
 - в. Свој примерак задатака сам набавио/ла током периода праксе
 - г. Након завршеног периода праксе набавио/ла сам свој примерак задатака
2. Колико сте, током периода праксе, активно радили на задацима које сте добили у оквиру студијских предмета?
 - а. Нисам се трудио/ла
 - б. Мало сам се трудио/ла
 - в. Трудио/ла сам се, али сам могао више
 - г. Веома много сам се трудио/ла
3. Дневник праксе сте писали:
 - а. континуирано током периода трајања праксе
 - б. на крају периода праксе попунили сте Дневник за све претходне дане
 - в. накнадно, неко време након што је завршен период праксе
4. Током периода професионалне праксе највише сте били заинтересовани за:
 - а. социјално-емоционалне односе између наставника/васпитача и ученика/деце
 - б. социјално-емоционалне односе између ученика/деце
 - в. начине држања наставе и начине учења ученика / начине организације активности у васпитној групи
 - г. мотивацију ученика за школско учење / мотивацију деце за активности у васпитној групи
 - д. нешто друго, шта _____
5. Да ли сте током праксе учествовали у школским активностима изван самог одељења / васпитне групе у коме сте боравили, и које су то активности биле?

6. Колико по вашој оцени професионална пракса, оваква каква је сада, има смисла?
 - а. Нема смисла и треба је укинути
 - б. Има мало смисла
 - в. Смислена је
 - г. Има смисла у потпуности
7. Наведите шта би требало променити када је у питању професионална пракса студената.

8. Како себе видите у професионалном смислу за 10 година? _____

[illegible]

10. Четврта студијска година

ШКОЛСКА: _____

10.1. Бележење активности у којима се студент ангажује на професионалној пракси

Редни број недеље праксе у актуелној школској години (заокружи одговарајући број): I II III IV Датум одржавања професионалне праксе: _____ Установа у којој студент реализује праксу: _____ Одељење, предшколска група: _____ Ментор учитељ, васпитач: _____		
Дани у недељи праксе	Рад на задацима добијеним од наставника Факултета	Рад на задацима добијеним од стране ментора (или стручног сарадника у установи)
Понедељак		
Уторак		
Среда		
Четвртак		
Петак		

Редни број недеље праксе у актуелној школској години (заокружи одговарајући број): I II III IV Датум одржавања професионалне праксе: _____ Установа у којој студент реализује праксу: _____ Одељење, предшколска група: _____ Ментор учитељ, васпитач: _____		
Дани у недељи праксе	Рад на задацима добијеним од наставника Факултета	Рад на задацима добијеним од стране ментора (или стручног сарадника у установи)
Понедељак		
Уторак		
Среда		
Четвртак		
Петак		

Редни број недеље праксе у актуелној школској години (заокружи одговарајући број): I II III IV Датум одржавања професионалне праксе: _____ Установа у којој студент реализује праксу: _____ Одељење, предшколска група: _____ Ментор учитељ, васпитач: _____		
Дани у недељи праксе	Рад на задацима добијеним од наставника Факултета	Рад на задацима добијеним од стране ментора (или стручног сарадника у установи)
Понедељак		
Уторак		
Среда		
Четвртак		
Петак		

Редни број недеље праксе у актуелној школској години (заокружи одговарајући број): I II III IV Датум одржавања професионалне праксе: _____ Установа у којој студент реализује праксу: _____ Одељење, предшколска група: _____ Ментор учитељ, васпитач: _____		
Дани у недељи праксе	Рад на задацима добијеним од наставника Факултета	Рад на задацима добијеним од стране ментора (или стручног сарадника у установи)
Понедељак		
Уторак		
Среда		
Четвртак		
Петак		

10.2. Евалуативни листови

10.2.1. Евалуативни лист за менторе

Ова скала има за циљ процену ангажовања и залагања студента током периода професионалне праксе. Процењивање треба да буде засновано на Вашим опсервацијама студентовог понашања током наставе, и у ваннаставним активностима које су биле доступне Вашој опсервацији.

Наглашавамо да овај упитник треба да попуните тек у мају, када наши студенти реализују последњи сегмент праксе у овој школској години.

Процењивање сваког показатеља понашања се врши на основу следеће скале:

Никада	Ретко	Понекад	Често	Врло често	Увек
1	2	3	4	5	6

I) Однос студента према ученицима/васпитаницима							
1.	Поздравља ученике / васпитанике приликом уласка у одељење / васпитну групу	1	2	3	4	5	6
2.	Студент примећује шта се дешава у одељењу / васпитној групи	1	2	3	4	5	6
3.	Својом појавом и понашањем пружа позитиван пример	1	2	3	4	5	6
4.	Добро је прихваћен од ученика/васпитаника	1	2	3	4	5	6
5.	Поштује личност ученика	1	2	3	4	5	6
6.	Има добру комуникацију са ученицима/васпитаницима	1	2	3	4	5	6

II) Професионална одговорност студента							
1.	Долази на време	1	2	3	4	5	6
2.	Припрема се за праксу	1	2	3	4	5	6
3.	Успешно испуњава задатке које добија од ментора – учитеља/васпитача	1	2	3	4	5	6
4.	Комуникација са ментором – учитељем/васпитачем и другим колегама је добра	1	2	3	4	5	6
5.	Мотивисан је за рад	1	2	3	4	5	6
6.	Показује иницијативу и заинтересованост за текуће активности у одељењу / васпитној групи	1	2	3	4	5	6

Мој савет студенту био би следећи:

10.2.2. Евалуативни листови за студенте

(а) Евалуација циљева професионалне праксе студената

Према наставном програму, професионална пракса студената има неколико основних циљева. За сваки од наведених циљева, на скали од 1 до 4, оцените у којој мери се, по вашем мишљењу, они остварују током реализоване праксе у претходном семестру.

- 1 – уопште се не остварује
- 2 – у извесној мери се остварује
- 3 – у великој мери се остварује
- 4 – потпуно се остварује

Ц И Љ Е В И		Мера остварења			
1.	Да се студенти адаптирају на радно окружење	1	2	3	4
2.	Да студенти стекну одређено практично (радно) искуство	1	2	3	4
3.	Да студенти повежу теоријска знања са практичним искуством	1	2	3	4
4.	Да се студенти оспособе да у непосредном васпитно-образовном раду препознају различите концепције образовања	1	2	3	4
5.	Да студенти критички промишљају сопствено професионално искуство и професионални рад	1	2	3	4
6.	Да студенти буду свесни колико њихова будућа професионална каријера зависи од применљивости знања које имају	1	2	3	4
7.	Да студенти стекну потпунију слику своје будуће професије – дражи и тешкоћа које она поседује	1	2	3	4
8.	Да студенти провере исправност свог избора будуће професије (колико она одговара њиховим способностима, интересовањима, итд.)	1	2	3	4
9.	Да повећа мотивацију студената и њихово интересовање за одабрану професију (васпитно-образовни рад)	1	2	3	4
10.	Да унапреди практичне вештине студената и њихове способности да се баве непосредним васпитно-образовним радом	1	2	3	4

(б) Самоевалуација

1. У којој мери сте се припремали за обављање задатака из студијских предмета на професионалној пракси?
 - а. Задатке сам добро проучио/ла пре почетка периода праксе
 - б. Нисам задатке проучавао/ла, али сам пре почетка периода праксе имао/ла свој примерак задатака
 - в. Свој примерак задатака сам набавио/ла током периода праксе
 - г. Након завршеног периода праксе набавио/ла сам свој примерак задатака
2. Колико сте, током периода праксе, активно радили на задацима које сте добили у оквиру студијских предмета?
 - а. Нисам се трудио/ла
 - б. Мало сам се трудио/ла
 - в. Трудио/ла сам се, али сам могао/ла више
 - г. Веома много сам се трудио/ла
3. *Дневник праксе* сте писали:
 - а. континуирано током периода трајања праксе
 - б. на крају периода праксе попунили сте Дневник за све претходне дане
 - в. накнадно, неко време након што је завршен период праксе
4. Током периода професионалне праксе највише сте били заинтересовани за:
 - а. социјално-емоционалне односе између наставника/васпитача и ученика/деце
 - б. социјално-емоционалне односе између ученика/деце
 - в. начине држања наставе и начине учења ученика / начине организације активности у васпитној групи
 - г. мотивацију ученика за школско учење / мотивацију деце за активности у васпитној групи
 - д. нешто друго (навести) _____
5. Да ли сте током праксе учествовали у школским активностима изван самог одељења / васпитне групе у коме сте боравили, и које су то активности биле?

6. Колико по вашој оцени професионална пракса, оваква каква је сада, има смисла?
 - а. Нема смисла и треба је укинути
 - б. Има мало смисла
 - в. Смислена је
 - г. Има смисла у потпуности
7. Наведите шта би требало променити када је у питању професионална пракса студената.

8. Како себе видите у професионалном смислу за 10 година? _____

10.3. Евиденција реализованих часова – Студијски програм *Учиџељ*

Р.б. часа	Датум	Наставна јединица	Потпис
Методички практикум српског језика и књижевности			
1. час			
2. час			
Завршни час			
Методички практикум математике			
1. час			
2. час			
Завршни час			
Методички практикум природе и друштва			
1. час			
2. час			
Завршни час			
Методички практикум ликовне културе			
1. час			
2. час			
Завршни час			
Методички практикум музичке културе			
1. час			
2. час			
Завршни час			
Методички практикум физичког васпитања			
1. час			
2. час			
Завршни час			

10.4. Евиденција реализованих активности – Студијски програм Васпитаач у предшколским установама

Р.б. активности	Датум	Активност	Потпис
Методички практикум развоја говора			
1. активност			
2. активност			
Завршна активност			
Методички практикум упознавања околине			
1. активност			
2. активност			
Завршна активност			
Методички практикум развоја почетних математичких појмова			
1. активност			
2. активност			
Завршна активност			
Методички практикум ликовног васпитања			
1. активност			
2. активност			
Завршна активност			
Методички практикум музичког васпитања			
1. активност			
2. активност			
Завршна активност			
Методички практикум физичког васпитања			
1. активност			
2. активност			
Завршна активност			

10.5. Евиденција реализованих активности – Студијски програм
Васпитаач у домовима

Студијски предмет	Датум	Пошпис
Домска педагогија		
Теорија и методика наставе		
Превенција поремећаја у понашању		
Методика рада домског васпитача		
Моделовање васпитног рада у домовима		
Методика рада васпитача у специјализованим установама		
Методички практикум рада домског васпитача		
Пројектни приступ у васпитно- образовном раду		

11. Истраживачка пракса на масџер академским студијама

11.1. Програм истраживачке праксе на мастер академским студијама

Студенти мастер академских студија у оквиру Истраживачке праксе, поред остваривања практичних циљева и задатака појединачних студијских предмета у договору са предметним професорима Факултета, за време практичног ангажовања у установи припремају се за реализацију истраживања у оквиру пријављене мастер тезе.

Мастер рад је писани рад који студент израђује самостално уз консултације са ментором. Тема мастер рада, зависно од студијског програма, односи се на проблематику васпитно-образовног рада у основној школи, предшколској установи или дому за децу и младе. Одбрана мастер рада одвија се тако што студент излаже методолошки оквир (полазишта) и теоријске основе проблема, приказује резултате сопственог проучавања (истраживања) и указује на могућности примене добијених резултата у циљу унапређивања праксе и теорије васпитно-образовног рада.

Мастер рад треба да садржи извесне елементе новог или иновiranог истраживања посебно корисног за усавршавање педагошких, дидактичких и методичких аспеката васпитно-образовног рада у одговарајућим васпитно-образовним институцијама. Студент и ментор посебну пажњу поклањају избору и прецизном формулисању теме мастер рада у циљу постављања јасног предмета, циља, задатка, теоријско-методолошког оквира и полазишта изабраног проблема (предмета) проучавања. При томе ваља имати у виду друштвени, педагошки, научни и стручни значај и актуелност проблема, као и могућности студента да изабрани проблем проучи у складу са савременим научно-методолошким захтевима израде мастер рада.

При избору теме посебно је важно да се студенти подстичу на самостално, креативно и методолошки адекватно предлагање проблема проучавања, анализе и начина обраде одабраног проблема. Тема у основи треба да задовољи стручна интересовања студента и да уважава његову педагошко-методолошку културу и ниво аспирација.

Мастер рад је превасходно самостални и креативни рад студента. Међутим, потребно је нагласити изузетно важну улогу ментора у свим фазама израде мастер рада. Ово се посебно односи на помоћ студенту при избору и формулисању теме, конципирању и извођењу истраживања на пракси, анализи добијених резултата и коначном уобличавању рада (писању извештаја о обављеном истраживању).

Мастер рад начелно има интердисциплинарни и мултидисциплинарни карактер као што је и рад учитеља, наставника или васпитача. То значи да мастер рад треба да садржи друштвене, психолошке, педагошке, дидактичко-методичке и ужестручне аспекте. Предмет и концепција рада усмерени су на критичко проучавање постојеће теорије и емпиријско проучавање различитих аспеката васпитно-образовне праксе у циљу њеног унапређивања. Мастер рад треба да одликују студиозност, јасност, систематичност, прегледност, те да испуњава савремене научно-методолошке захтеве академског писања. У том циљу студент за сваку тврдњу, претпоставку, констатацију и закључак проналази и наводи одговарајуће доказе, приказује начине рада и изворе којим се дошло до одређених сазнања, упућује и на друге могућности решавања проблема и примену одговарајућих садржаја, метода, поступака како у истраживању проблема тако и у практичној примени сазнања до којих је дошао проучавајући проблем у оквиру свог завршног рада.

Као доминантне методе остваривања истраживачке праксе издвајају се менторски рад и методе практичних радова засноване на самосталним истраживачким активностима у циљу разраде истраживачког пројекта, идејне скице практичних акција и прикупљању података. У оквиру предиспитних обавеза кандидат концептира пројекат истраживања и скицу акционог плана прикупљања података, док завршни део испита укључује и рефлексивни осврт студента на сопствене истраживачке компетенције.

11.2. Програм истраживачке праксе (предметно подручје) на студијском програму мастер академских студија *Учишљ*

Циљ

Истраживачка пракса се реализује у школи и директно је у функцији реализације емпиријског дела истраживања у оквиру израде мастер тезе – развој истраживачких компетенција, припрема студената за уочавање истраживачких проблема у васпитно-образовној пракси школе, оспособљавање за планирање и реализацију емпиријских истраживања.

Исход

Студент разуме појам „истраживање у пракси” и однос између „истраживања у пракси” и „научног истраживања”.

Студент разуме концепт учитеља као истраживача и његову улогу у трансформацији школске праксе од нормативне и репродуктивне ка интерпретативној и истраживачкој.

Студент познаје базичну истраживачку логику и оријентацију – главне истраживачке фазе: (1) планирање, (2) спровођење истраживања и (3) представљање (дисеминација) резултата.

Студент показује способност уочавања истраживачких проблема у васпитно-образовној пракси који могу бити предмет истраживања и у функцији развоја модела учитеља као рефлексивног практичара.

Студент врши избор и преглед постојеће литературе, извора сазнања и налаза других аутора из истраживачке области која је предмет његовог интересовања у оквиру изабраног предметног подручја.

Студент уме да изради пројекат истраживања у образовној пракси – јасно дефинише циљеве, задатке и хипотезе истраживања, одређује популацију и величину узорка истраживања, врши избор одговарајућих приступа, метода и техника истраживања, јасно скицира план прикупљања и обраде података, као и процену свих потребних ресурса (финансијских, организационих, материјалних, временских) потребних за реализацију истраживања.

Студент конструише истраживачке инструменте, планира време потребно за прикупљање података и придржава се планираног распореда.

Садржај

Садржај чине истраживачке активности студента у оквиру изабраног предметног подручја и по упутствима професора-ментора. Практична делатност под непосредним надзором професора-ментора уз одређену самосталност и преузимање одговорности

за израду скице пројекта истраживања, развој скице акционог плана прикупљања података и његовог реализовања.

Преузимање одређених одговорности за самовредновање – процену и развој сопственог учинка и унапређивање истраживачких компетенција.

Литература

Радуловић, Л. (2016). *Слике о наставнику*. Београд: Институт за педагогију и андрагогију (32–36, 99–116, 141–143).

Станковић, Д., Радишић, Ј., Буђевац, Н., Јошић, С., Бауцал, А. (2015). *Наставник као истраживач – приручник за наставнике*. Београд: Министарство просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије.

11.3. Програм истраживачке праксе (предметно подручје) на студијском програму мастер академских студија *Васпийшац*

Циљ

Истраживачка пракса се реализује у педагошким установама и директно је у функцији реализације емпиријског дела истраживања у оквиру израде мастер тезе – развој истраживачких компетенција, припрема студената за уочавање истраживачких проблема у васпитно-образовној пракси предшколских установа или педагошким установама домске заједнице, специјализованим васпитним установама (домовима за децу без родитељског старања, ученичким, студентским, васпитно-поправним, домовима са школом за децу оштећеног говора и слуха итд.) и специјалним институцијама (центрима за дневни рад са децом са развојним сметњама, итд.).

Исход

Студент разуме појам „истраживање у пракси” и однос између „истраживања у пракси” и „научног истраживања”.

Студент разуме концепт васпитача као истраживача и његову улогу у трансформацији педагошке праксе од нормативне и репродуктивне ка интерпретативној и истраживачкој.

Студент познаје базичну истраживачку логику и оријентацију – главне истраживачке фазе: (1) планирање, (2) спровођење истраживања и (3) представљање (дисеминација) резултата.

Студент показује способност уочавања истраживачких проблема у васпитно-образовној пракси који могу бити предмет истраживања и у функцији развоја модела васпитача као рефлексивног практичара.

Студент врши избор и преглед постојеће литературе, извора сазнања и налаза других аутора из истраживачке области која је предмет његовог интересовања у оквиру изабраног предметног подручја.

Студент уме да изради пројекат истраживања у образовној пракси – јасно дефинише циљеве, задатке и хипотезе истраживања, одређује популацију и величину узорка истраживања, врши избор одговарајућих приступа, метода и техника

истраживања, јасно скицира план прикупљања и обраде података, као и процену свих потребних ресурса (финансијских, организационих, материјалних, временских) потребних за реализацију истраживања.

Студент конструише истраживачке инструменте, планира време потребно за прикупљање података и придржава се планираног распореда.

Садржај

Садржај чине истраживачке активности студента у оквиру изабраног предметног подручја и по упутствима професора-ментора. Практична делатност под непосредним надзором професора-ментора уз одређену самосталност и преузимање одговорности за израду скице пројекта истраживања, развој скице акционог плана прикупљања података и његовог реализовања.

Преузимање одређених одговорности за самовредновање – процену и развој сопственог учинка и унапређивање истраживачких компетенција.

Литература

Попадић, Д., Павловић, З., Жежељ, И. (2018). *Алатке истраживача*. Београд: СЛЮ.

Станковић, Д., Радишић, Ј., Буђевац, Н., Јошић, С., Бауцал, А. (2015). *Наставник као истраживач – приручник за наставнике*. Београд: Министарство просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије.

11.4. Програм истраживачке праксе (предметно подручје) на студијском програму мастер академских студија *Професор предметне наставе*

Циљ

Истраживачка пракса се реализује у школи и директно је у функцији реализације емпиријског дела истраживања у оквиру израде мастер тезе – развој истраживачких компетенција, припрема студената за уочавање истраживачких проблема у васпитно-образовној пракси школе, оспособљавање за планирање и реализацију емпиријских истраживања.

Исход

Студент разуме појам „истраживање у пракси” и однос између „истраживања у пракси” и „научног истраживања”. Студент разуме концепт учитеља као истраживача и његову улогу у трансформацији школске праксе од нормативне и репродуктивне ка интерпретативној и истраживачкој.

Студент познаје базичну истраживачку логику и оријентацију – главне истраживачке фазе: (1) планирање, (2) спровођење истраживања и (3) представљање (дисеминација) резултата.

Студент показује способност уочавања истраживачких проблема у васпитно-образовној пракси који могу бити предмет истраживања и у функцији развоја модела учитеља као рефлексивног практичара.

Студент врши избор и преглед постојеће литературе, извора сазнања и налаза других аутора из истраживачке области која је предмет његовог интересовања у оквиру изабраног предметног подручја.

Студент уме да изради пројекат истраживања у образовној пракси – јасно дефинише циљеве, задатке и хипотезе истраживања, одређује популацију и величину узорка истраживања, врши избор одговарајућих приступа, метода и техника истраживања, јасно скицира план прикупљања и обраде података, као и процену свих потребних ресурса (финансијских, организационих, материјалних, временских) потребних за реализацију истраживања.

Студент конструише истраживачке инструменте, планира време потребно за прикупљање података и придржава се планираног распореда.

Садржај

Садржај чине истраживачке активности студента у оквиру изабраног предметног подручја и по упутствима професора-ментора. Практична делатност под непосредним надзором професора-ментора уз одређену самосталност и преузимање одговорности за израду скице пројекта истраживања, развој скице акционог плана прикупљања података и његовог реализовања.

Преузимање одређених одговорности за самовредновање – процену и развој сопственог учинка и унапређивање истраживачких компетенција.

Литература

- Радуловић, Л. (2016). *Слике о наставнику*. Београд: Институт за педагогију и андрагогију (32–36, 99–116, 141–143).
- Станковић, Д., Радишић, Ј., Буђевац, Н., Јошић, С., Бауцал, А. (2015). *Наставник као истраживач – приручник за наставнике*. Београд: Министарство просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије.

Белешке

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

37.091.33:37-057.875(035)

371.12:37-057.875(035)

ПРОФЕСИОНАЛНА пракса [Електронски извор] : водич за студенте :
водич, дневник, индекс / [уредници Владимир Станојевић, Иван Илић].

- Јагодина : Факултет педагошких наука Универзитета у Крагујевцу, 2021
(Факултет педагошких наука Универзитета у Крагујевцу). -

1 електронски оптички диск (CD-ROM) : текст ; 12 cm

Системски захтеви : Нису наведени. - Насл. са насловног екрана. - Тираж 50.

ISBN 978-86-7604-209-8

а) Студенти -- Педагошка пракса -- Приручници б) Студенти -- Ментори --
Приручници

COBISS.SR-ID 49455625

